

**Uchwała Nr XXVI/287/2021
Rady Miejskiej w Stargardzie
z dnia 30 marca 2021 r.**

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie w 2020 roku

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i 2369) i art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 oraz z 2021 r. poz. 159) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2020 roku stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej
Michał Bryła

Opinia Nr 17/2021
Do projektu nie zgłasza zastrzeżeń
pod względem prawnym i redakcyjnym

RADCA PRAWNY
Grzegorz Polak
Grzegorz Polak

Załącznik do uchwały Nr XXVI/287/2021
Rady Miejskiej w Stargardzie
z dnia 30 marca 2021 r.

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Stargardzie
w 2020 roku**

Spis treści	
Spis treści	2
I. Zakres zadań i kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	4
1. Zadania.....	4
2. Kadra MOPS – zatrudnienie, podnoszenie kwalifikacji zawodowych.....	5
3. Zabezpieczenie pracowników Ośrodka przed zakażeniem COVID-19.....	5
II Struktura dochodów i wydatków w 2020 r.	7
1. Dochody.....	7
2. Wydatki.....	8
III. Pomoc społeczna.....	12
1. Informacje ogólne.	12
2. Rodziny objęte pomocą społeczną.....	13
2.1. Powody przyznania pomocy.	13
2.2. Wydatki na pomoc społeczną.	15
3. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej.	16
3.1. Zasiłki stałe.	16
3.2. Zasiłki okresowe.	16
3.3. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe.	17
3.4. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki.	17
4. Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej.	18
4.1. Posiłek.....	18
4.2. Ubranie.....	18
4.3. Schronienie.	18
4.4. Składki na ubezpieczenie zdrowotne.	21
4.5. Pomoc rzeczowa.	21
4.6. Sprawienie pogrzebu.....	22
4.7. Poradnictwo specjalistyczne.	22
4.8. Interwencja kryzysowa.	23
4.9. Praca socjalna.	24
4.10. Usługi opiekuńcze.....	25
4.11. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	26
4.12. Informacja o realizacji programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych”- edycja 2020 r.	26
4.13. Pobyt i usługi w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia.	27
5. Realizacja programów osłonowych.	31
5.1. Program „Posiłek w szkole i w domu”.	31
5.2. Program osłonowy z zakresu pomocy osobom zagrożonym zachorowalnością na wybrane typy chorób.	32
5.3. Realizacja Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją.	33
5.4. Realizacja Rządowego Programu „WSPIERAJ SENIORA” 2020	33
5.5. Pomoc osobom przebywającym w kwarantannie.	34
IV. Realizacja programów z zakresu integracji społecznej i społeczno – zawodowej.....	34
V. Inne działania związane z pomocą społeczną.	34
1. Prace społecznie użyteczne.....	34
2. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej	36
3. Pomoc osobom opuszczającym zakłady karne.	36
4. Współdziałanie z Centrum Integracji Społecznej.	37
5. Obsługa techniczno-organizacyjna Zespołu Interdyscyplinarnego.	37
6. Obsługa techniczna Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. ..	38
VI. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.	38
1. Potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej.....	39
2. Potrzeby szkoleniowe.	39

3. Potrzeby związane z zabezpieczeniem funkcjonowania Ośrodka	39
4. Potrzeby w zakresie rozwoju usług na rzecz świadczeniobiorców pomocy społecznej.	40
VII. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny.	40
1. Realizacja zadań.	40
2. Potrzeby związane z realizacją zadań.	51
VIII. Dodatki mieszkaniowe.....	51
1. Dodatki mieszkaniowe.....	51
2. Zryczałtowany dodatek energetyczny.	54
IX. Świadczenia rodzinne i alimentacyjne.....	56
1. Świadczenia rodzinne.	56
2. Pozostałe świadczenia.	61
3. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego.....	64
4. Fundusz alimentacyjny i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.	66
5. Terminy składania wniosków	70
X. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów.	70
Spis tabel:.....	72
Spis wykresów:	72

I. Zakres zadań i kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

1. Zadania.

Podstawowym zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj:

- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- realizacja rządowych programów pomocy społecznej i miejskich programów osłonowych.

Obowiązek przedstawienia sprawozdania z działalności Ośrodka oraz potrzeb w zakresie pomocy społecznej wynika z treści art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

Zgodnie z postanowieniami Statutu w 2020 r. MOPS realizował także przekazane mu zadania wynikające z innych ustaw:

- 1) przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych i zryczałtowanych dodatków energetycznych,
- 2) przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- 3) wypłata zasiłków dla opiekunów,
- 4) przyznawanie i wypłacanie świadczeń „Za życiem”,
- 5) prowadzenie postępowań i realizacja świadczeń wychowawczych,
- 6) prowadzenie postępowań i realizacja rządowego programu „Dobry start”,
- 7) prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- 8) należące do właściwości gminy z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- 9) potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej,
- 10) organizowanie i finansowanie prac społecznie użytecznych,
- 11) prowadzenie obsługi technicznej Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 12) prowadzenie obsługi techniczno-organizacyjnej Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 13) prowadzenie postępowań i realizacja świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy-Miasta Stargard.

W związku z realizacją powyższych zadań wydano łącznie 21.238 decyzji administracyjnych i rozstrzygnięć, z czego dotyczących:

• świadczeń pomocy społecznej	-	8.088
• potwierdzeń prawa do świadczeń opieki zdrowotnej	-	528
• stypendiów i zasiłków szkolnych	-	104
• dodatków mieszkaniowych	-	1.625
• dodatków energetycznych	-	414
• świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	-	4.019
• świadczeń „Za życiem”	-	5
• zasiłków dla opiekuna	-	9
• świadczeń wychowawczych	-	1.086
• świadczeń „Dobry start”	-	5.360

Ponadto wydano 361 zaświadczeń stwierdzających korzystanie z różnych form wsparcia.

2. Kadra MOPS – zatrudnienie, podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej funkcjonuje jako samodzielna jednostka organizacyjna wg następujących Działów:

- Pomocy Środowiskowej
- Usług Opiekuńczych
- Realizacji Pomocy Społecznej
- Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych
- Dodatków Mieszkaniowych
- Finansowo-Księgowy
- Kadr i Administracji

Według stanu na 31.12.2020 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych było 144 pracowników na 136,95 etatu, z tego:

- pracownicy MOPS zatrudnieni na czas nieokreślony – 132 osoby
oraz
- 1 osoba zatrudniona w ramach umowy o pracę na zastępstwo
- 11 osób zatrudnionych na czas określony.

Z uwagi na konieczność ciągłego doskonalenia zawodowego pracownicy Ośrodka uczestniczyli w szkoleniach stacjonarnych oraz z uwagi na sytuację epidemiczną w szkoleniach online z zakresu:

- podatku dochodowego od osób fizycznych, procedury postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, świadczeniach rodzinnych oraz świadczeniach wychowawczych (500 plus), nowego prawa zamówień publicznych [w instytucjach pomocy społecznej (kluczowe zmiany w zakresie czynności poprzedzających wszczęcie postępowania, oceny podmiotowej wykonawców, składanie ofert, umów oraz trybów w prawie zamówień publicznych), nowej ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych - WCAG 2.1, nowelizacji ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i jej wpływ na postępowanie egzekucyjne prowadzone w pomocy społecznej, pracy zdalnej i systemu rotacyjnego w ośrodku, procedury Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego, 500 PLUS w czasach covid-19 oraz programu „Czyste powietrze”.

- specjalistycznych szkoleń dla pracowników socjalnych (Domy Pomocy Społecznej – kierowanie, odpłatność - egzekucja z uwzględnieniem COVID-19 oraz tarcz antykryzysowych, ustawa o pomocy społecznej - tarcza antykryzysowa 1.0, 2.0, 3.0 w pomocy społecznej, egzekucja administracyjna w ustawie o pomocy społecznej, rewolucja w postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz zmiany wynikające z tarczy antykryzysowej).

3. Zabezpieczenie pracowników Ośrodka przed zakażeniem COVID-19

Od momentu ogłoszenia stanu epidemii w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 powodującego chorobę COVID-19 priorytetem stała się ochrona pracowników Ośrodka szczególnie w kontekście zachowania ciągłości działania i obsługi klientów naszej instytucji. Szczególną ochroną objęto opiekunki domowe sprawujące opiekę nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi czyli nad grupą największego ryzyka.

W ramach podjętych działań ograniczono bezpośrednią obsługę klientów, wydzielając bezpieczne stanowiska do obsługi z jednoczesnym wdrożeniem obowiązkowego noszenia maseczek przez pracownika mającego bezpośredni kontakt z klientem oraz w trakcie poruszania się ciągami komunikacyjnymi na terenie Ośrodka. Obowiązywał także nakaz zachowania bezpiecznej (min. 1,5 m) odległości. W miejscach gdzie kontakt z klientem z różnych względów musiał być bezpośredni zamontowano ochronne konstrukcje z pleksi. Podobne rozwiązania zastosowano także w pomieszczeniach biurowych, w których nie można było dochować wymaganych odległości między pracownikami.

W ramach własnych środków oraz przy współpracy z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta, na bieżąco pozyskiwano środki ochronne dla pracowników Ośrodka w postaci płynów do dezynfekcji rąk, maseczek jednorazowych jak i wielorazowego użytku, przyłbice oraz rękawiczek ochronnych. Wspólnie z Wydziałem Polityki Społecznej, w ramach porozumienia na rzecz realizacji projektu "Region Dobrego Wsparcia" zawartego z Fundacją Nauka dla Środowiska pozyskaliśmy także środki ochrony indywidualnej oraz dezynfekcyjnej w tym: bluzy medyczne, środki do higienicznej dezynfekcji rąk i powierzchni, przyłbice, maseczki wielorazowe, bezdotykowe dyspensery oraz rękawiczki jednorazowe. Wyżej wymienione środki przekazano pracownikom Ośrodka, a część z nich została także przekazana do Centrum Socjalnego Caritas w Stargardzie.

Na terenie Ośrodka prowadzono również akcję informacyjną w zakresie COVID-19 polegającą na wywieszeniu stosownych informacji dot. sposobów zakażenia, objawów choroby oraz postępowania w przypadku zakażenia – wraz z numerami telefonów do odpowiednich służb.

Powyższe działania podlegały kontroli Państwowej Inspekcji Pracy i zostały ocenione pozytywnie.

II Struktura dochodów i wydatków w 2020 r.

1. Dochody.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uzyskuje dochody własne, które przekazywane są do budżetu gminy oraz dochody związane z realizacją zadań zleconych i własnych rozliczanych z urzędem administracji państwowej (dotacje na dofinansowanie zadań własnych), które przekazywane są do budżetu państwa.

W 2020 r. uzyskano dochody w łącznej kwocie 2.027.115,42 zł, w tym:

- dochody własne - 852.741,85 zł,
- dochody rozliczane z urzędem administracji państwowej - 1.174.373,57 zł.

W ramach dochodów własnych uzyskano dochód z tytułu:

- odpłatności za wykonane usługi opiekuńcze - 298.770,35 zł,
- odpłatności za pobyt w Gminnym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy - 23.422,05 zł,
- odpłatności za pobyt w Dziennym Domu Senior+ - 14.071,88 zł,
- odpłatności za pobyt w schroniskach dla bezdomnych - 13.660,43 zł,
- odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej - 295.504,35 zł,
- kar umownych za nieterminową realizację umów przez biegłych oraz rozliczenia zaliczek sądowych w sprawach realizowanych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 942,52 zł,
- odzyskanych kosztów upomnień i egzekucyjnych - 623,11 zł,
- odsetek od środków na rachunkach bankowych - 2,67 zł,
- prowizji za rozliczenie podatku dochodowego od osób fizycznych - 1.722,00 zł,
- refundacji z Powiatowego Urzędu Pracy prac społecznie użytecznych - 23.536,32 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych oraz odsetek - 165.053,34 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej - 81,50 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych wraz z odsetkami oraz nieodebranych (przedawnionych) ryczałtów mieszkaniowych - 14.507,42 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych stypendiów - 562,20 zł,
- zwrotu przez rodziców kosztów pieczy zastępczej - 281,71 zł.

W ramach dochodów rozliczanych z urzędem administracji państwowej uzyskano dochód z tytułu:

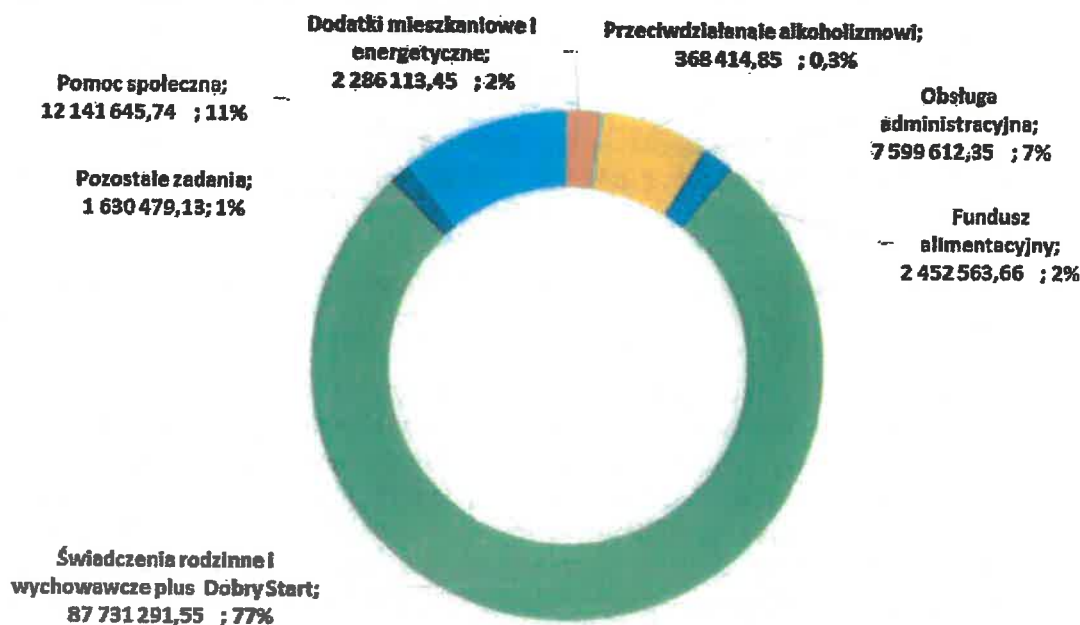
- odpłatności za usługi świadczone w Środowiskowych Domach Samopomocy - 10.767,96 zł,
- zwrotu przez dłużników alimentacyjnych zaliczek alimentacyjnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz odsetek od spłat - 1.034.447,06 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych zasiłków z pomocy społecznej (zasiłki stałe i okresowe, pomoc państwa w zakresie dożywiania), stypendiów, świadczeń wychowawczych, świadczeń „dobry start” oraz kosztów upomnień - 129.158,55 zł.

Dochody związane z realizacją zadań wykazują tendencję wzrostową.

W 2019 r. uzyskano dochód 1.985.041,99 zł, w 2018 r. - 1.634.247,40 zł, a w 2017 r. - 1.454.167,46 zł. Tendencja wzrostowa wynika w szczególności ze zwiększenia ilości osób korzystających odpłatnie z usług opiekuńczych oraz ze zwrotów nienależnie pobranych świadczeń w wyniku przyznawania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych zasiłków pielęgnacyjnych za okres wsteczny.

2. Wydatki

Poniższy schemat przedstawia ogólne wydatki MOPS oraz wydatki na poszczególne rodzaje działalności w 2020 r.

Według danych GUS w Stargardzie zamieszkiwało 67.837 osób. Natomiast w oparciu o dane Urzędu Miejskiego w Stargardzie zameldowanych na dzień 31 grudnia 2020 było 63.056 osób (w 2019 r. – 63.915 osoby), w tym na stałe 61.736 osób i czasowo 995 osób oraz 325 obcokrajowców.

Liczba osób zameldowanych na pobyt stały wg struktury wiekowej:

- do lat 5 – 3.567 osób,
- od 6 roku życia do 17 roku życia - 6.965 osób,
- od 18 lat do 64 roku życia - 38.611 osób,
- powyżej 65 roku życia - 12.593 osób, w tym powyżej 80 roku życia – 2.318 osób.

W wydatkach ogółem największą pozycję stanowią wydatki na świadczenia wychowawcze i rodzinne – 74,87 % (w 2019 r. – 69,40 %), a następnie: pomoc społeczną – 10,63 % (w 2019 r. – 12,32 %), utrzymanie Ośrodka i obsługę administracyjną – 6,65 % (w 2019 r. – 8,23 %), fundusz alimentacyjny – 2,15 % (w 2019 r. – 3,01 %), dodatki mieszkaniowe i energetyczne – 2,00% (w 2019 r. – 2,61 %) program „Dobry start” – 1,93 % (w 2019 r. – 2,26 %) oraz wydatki na pozostałe zadania – 1,45 % (w 2019 r. 1,72 %) i przeciwdziałanie alkoholizmowi – 0,32 % (w 2019 r. – 0,45 %).

W stosunku do 2019 r. wydatki MOPS ogółem wzrosły o 19.531.175,86 zł.

Wzrost wydatków dotyczył w szczególności:

- wypłaty świadczeń wychowawczych w związku z wypłatami świadczeń na wszystkie dzieci – o kwotę 18.700.095,52 zł,
- wypłaty świadczeń rodzinnych o kwotę 1.105.785,29 zł w związku z podwyższeniem wysokości zasiłków pielęgnacyjnych i świadczeń pielęgnacyjnych,
- pomocy społecznej w zakresie opłat za pobyt osób w domach pomocy społecznej, m.in. z powodu wzrostu kosztów utrzymania oraz wysokości zasiłków stałych, okresowych i świadczeń na schronienia – łącznie o kwotę 670.386,67 zł,
- pomocy seniorom i osobom przebywającym w kwarantannie domowej o kwotę 22.092,33 zł,
- pozostałych zadań w zakresie pieczy zastępczej i decyzji o potwierdzaniu prawa do świadczeń zdrowotnych z powodu wzrostu odpłatności i liczby osób – łącznie o kwotę 290.413,80 zł,

Oprócz wzrostu wydatków zauważalny jest także spadek wydatków, w szczególności w zakresie:

- wypłat dodatków mieszkaniowych i energetycznych o 188.372,55 zł z powodu mniejszej liczby rodzin uprawnionych do pobierania pomocy w tych formach,
- pomocy społecznej dotyczącej pomocy w formie zasiłków celowych i programu „posiłek w szkole i w domu” w kwocie 204.059,12 zł z uwagi na mniejszą liczbę rodzin korzystających z zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych oraz na zawieszenie wydawania posiłków w szkole w związku z nauczaniem zdalnym,
- wypłat funduszu alimentacyjnego o kwotę 395.058,80 zł z uwagi na spadek liczby uprawnionych,
- stypendiów i zasiłków szkolnych o 73.350,18 zł z powodu mniejszej ilości uprawnionych uczniów,
- prac społecznie użytecznych o 13.435,30 zł z powodu mniejszej liczby osób skierowanych,
- przeciwdziałania alkoholizmowi o kwotę 56.822,30 zł z uwagi na zmniejszoną realizację zadań w ramach programu „Szkoła-Rodzina-Środowisko” spowodowaną ograniczeniami wynikającymi ze stanu epidemicznego w kraju,
- obsługi administracyjnej o 191.164,53 zł z uwagi w szczególności na zmniejszenie zatrudnienia.

Tabela 1. Analiza porównawcza 2020/2019.

Wydatki	Ogółem 2020	Ogółem 2019	Różnica
Pomoc społeczna	12 141 645,74	11 666 479,65	475 166,09
Zasiłki celowe	322 686,37	463 684,11	-140 997,74
Zasiłki okresowe	767 201,37	718 563,53	48 637,84
Zasiłki stałe	2 419 181,01	2 338 556,76	80 624,25
Pogrzeby	17 831,32	25 676,35	-7 845,03
Schronienie	70 825,64	27 245,00	43 580,64
Program osłonowy przeciwko wybranym typom chorób	491,90	1 019,35	-527,45
program rządowy "Posiłek w szkole i w domu"	746 333,00	809 394,38	-63 061,38

Wydatki	Ogółem 2020	Ogółem 2019	Różnica
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad osobą małoletnią	24 403,00 ¹	6 633,74	17 769,26
Składki zdrowotne	220 893,24	215 614,84	5 278,40
Domy pomocy społecznej	5 223 029,53	4 735 609,63	487 419,90
Usługi opiekuńcze	2 279 805,60	2 285 642,24	-5 836,64
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	48 963,76	38 839,72	10 124,04
Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne	2 286 113,45	2 474 486,00	-188 372,55
Świadczenia rodzinne	19 709 069,62	18 603 284,33	1 105 785,29
Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne oraz zasiłki dla opiekuna	18 018 587,72	17 238 917,23	779 670,49
Świadczenia "za życiem"	20 000,00	12 000,00	8 000,00
składki emerytalno-rentowe	1 363 870,62	1 105 756,41	258 114,21
składki zdrowotne	306 611,28	246 610,69	60 000,59
Fundusz alimentacyjny	2 452 563,66	2 847 622,46	-395 058,80
Świadczenia wychowawcze	65 821 581,93	47 121 486,41	18 700 095,52
Świadczenia "Dobry start"	2 200 640,00	2 141 700,00	58 940,00
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	368 414,85	425 237,15	-56 822,30
Pozostałe zadania	1 653 086,27	1 630 479,13	22 607,14
Stypendia	135 261,17	208 611,35	-73 350,18
Prace społecznie użyteczne	39 376,70	52 812,00	-13 435,30
Pieczna zastępcza	1 421 736,07	1 336 026,79	85 709,28
Zespół interdyscyplinarny	300,00	300,00	0,00
Decyzje o potwierdzeniu prawa do świadczeń zdrowotnych	34 320,00	32 500,00	1 820,00
Projekty integracyjne	0,00	228,99	-228,99
Pomoc seniorom i osobom wymagającym pomocy w związku ze stanem epidemicznym	22 092,33	0,00	22 092,33
Obsługa administracyjna	7 599 612,35	7 790 776,88	-191 164,53
Ogółem	114 232 727,87	94 701 552,01	19 531 175,86

¹ łącznie z kosztami obsługi

Tabela 2. Struktura wydatków budżetowych na realizację zadań w 2020 r.

Wydatki	Ogółem 2020	Źródło finansowania			
		Środki własne	Dotacje z budżetu państwa na zadania własne	Dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone	Udział procentowy w wydatkach ogółem
Pomoc społeczna	12 141 645,74	8 067 568,05	4 000 710,93	73 366,76	10,63
Zasiłki celowe	322 686,37	322 686,37	0,00	0,00	
Zasiłki okresowe	767 201,37	3 631,09	763 570,28	0,00	
Zasiłki stałe	2 419 181,01	0,00	2 419 181,01	0,00	
Pogrzeby	17 831,32	17 831,32	0,00	0,00	
Schronienie	70 825,64	70 825,64	0,00	0,00	
Program osłonowy przeciwko wybranym typom chorób	491,90	491,90	0,00	0,00	
program rządowy "Posiłek w szkole i w domu"	746 333,00	149 266,60	597 066,40	0,00	
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad osobą małoletnią	24 403,00 ²	0,00	0,00	24 403,00	
Składki zdrowotne	220 893,24	0,00	220 893,24	0,00	
Domy pomocy społecznej	5 223 029,53	5 223 029,53	0,00	0,00	
Usługi opiekuńcze	2 279 805,60	2 279 805,60	0,00	0,00	
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	48 963,76	0,00	0,00	48 963,76	
Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne	2 286 113,45	2 262 131,82	0,00	23 981,63	2,00
Świadczenia rodzinne	19 709 069,62	0,00	0,00	19 709 069,62	17,25
Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne oraz zasiłki dla opiekuna	18 018 587,72	0,00	0,00	18 018 587,72	
Świadczenia "za życiem"	20 000,00	0,00	0,00	20 000,00	
składki emerytalno-rentowe	1 363 870,62	0,00	0,00	1 363 870,62	
składki zdrowotne	306 611,28	0,00	0,00	306 611,28	
Fundusz alimentacyjny	2 452 563,66	0,00	0,00	2 452 563,66	2,15
Świadczenia wychowawcze	65 821 581,93	0,00	0,00	65 821 581,93	57,62
Świadczenia "Dobry start"	2 200 640,00	0,00	0,00	2 200 640,00	1,93
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	368 414,85	368 414,85	0,00	0,00	0,32
Pozostałe zadania	1 653 086,27	1 493 139,19	125 627,08	34 320,00	1,45
Stypendia	135 261,17	27 052,23	108 208,94	0,00	
Prace społecznie użyteczne	39 376,70	39 376,70	0,00	0,00	
Pieczna zastępcza	1 421 736,07	1 421 736,07	0,00	0,00	
Zespół interdyscyplinarny	300,00	300,00	0,00	0,00	
Decyzje o potwierdzeniu prawa do świadczeń zdrowotnych	34 320,00	0,00	0,00	34 320,00	
Pomoc seniorom i osobom wymagającym pomocy w związku ze stanem epidemicznym	22 092,33	4 674,19	17 418,14	0,00	
Obsługa administracyjna	7 599 612,35	5 334 701,19	1 058 760,51	1 206 150,65	6,65
Ogółem	114 232 727,87	17 525 955,10	5 185 098,52	91 521 674,25	100,00

² łącznie z kosztami obsługi

III. Pomoc społeczna.

1. Informacje ogólne.

Organizację, zadania, rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U 2020.1876 t.j.). Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, a osoby i rodziny korzystające z pomocy są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Trudna sytuacja życiowa (m. in. bezrobocie, niepełnosprawność, bezdomność, uzależnienia, przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, itp.) oraz posiadane dochody nie przekraczające kryteriów dochodowych określonych w oparciu o próg interwencji socjalnej warunkują prawo do bezzwrotnych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Kryterium dochodowym dla osoby samotnie gospodarującej w 2020 r. był dochód netto nie przekraczający kwoty 701 zł, natomiast dla osoby w rodzinie - kwoty 528 zł.

W systemie pomocy społecznej przez rodzinę rozumie się osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń z pomocy społecznej, natomiast tymczasowo aresztowanej zawiesza się prawo do świadczeń z pomocy społecznej. Za okres tymczasowego aresztowania nie udziela się świadczeń.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w MOPS zatrudniona była w 2020 r. wykwalifikowana kadra, w szczególności 34 pracowników socjalnych i 5 koordynatorów - starszych specjalistów pracy socjalnej.

Pracownicy MOPS realizując zadania z zakresu pomocy społecznej w celu udzielenia efektywnego wsparcia, ściśle współpracowali z wieloma instytucjami, organizacjami społecznymi i pozarządowymi, w szczególności z:

- Urzędem Miejskim,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Powiatowym Zespołem do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
- Centrum Socjalnym Caritas,
- Stowarzyszeniem Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z Dziećmi,
- Polskim Komitetem Pomocy Społecznej,
- Polskim Czerwonym Krzyżem,
- Domami Pomocy Społecznej,
- Stowarzyszeniem na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną,
- Placówkami Opiekuńczo-Wychowawczymi,
- Szkołami,
- Komendą Powiatową Policji,
- Strażą Miejską,
- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Klubem Abstynenta,
- Publicznymi i Niepublicznymi Zakładami Opieki Zdrowotnej,
- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych,
- Chrześcijańską Służbą Charytatywną,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- Powiatowym Urzędem Pracy.

2. Rodziny objęte pomocą społeczną.

2.1. Powody przyznania pomocy.

Tabela 3. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2020 r.		2019 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	875	1405	869	1.408
Sieroctwo	2	5	2	5
Bezdomność	177	195	154	168
Potrzeba ochrony macierzyństwa	28	90	43	137
Bezrobocie	300	612	313	647
Niepełnosprawność	634	847	662	909
Długotrwała lub ciężka choroba	836	1.118	816	1.100
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	285	888	269	881
▪ rodziny niepełne	145	419	151	449
▪ rodziny wielodzietne	45	223	50	255
Przemoc w rodzinie	16	45	8	31
Alkoholizm	60	63	63	77
Narkomania	4	4	4	4
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	22	27	23	25
Zdarzenia losowe	0	0	3	5
Sytuacje kryzysowe	8	8	10	31

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Stargardzie na dzień 31 grudnia 2020 r. zarejestrowanych było 1580 osób (1377 osób w 2019 r.).

Wskaźnik bezrobocia wynosił 4,0 %.

W stosunku do 2019 r. stwierdza się spadek liczby rodzin korzystających z różnych form pomocy z powodu bezrobocia o 13, jak również spadek liczby osób w tych rodzinach o 35. W stosunku do 2019 r. stwierdza się wzrost liczby rodzin korzystających z powodu ubóstwa o 6, bezdomności o 23, długotrwałej choroby o 20, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych o 16 i przemocy w rodzinie o 8. Wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, w których założona jest procedura Niebieskie Karty świadczy o wzroście świadomości zjawiska przemocy i pokazuje złożoność problemów w tych rodzinach.

Tabela 4. Typy rodzin objętych pomocą społeczną.

Wyszczególnienie	2020 r.		2019 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Rodziny ogółem, w tym:	1.897	3.401	1.929	3.306
- o liczbie osób 1	1.247	1.247	1.337	1.337
2	237	474	214	428
3	171	513	148	444
4	122	488	133	532
5	70	350	63	315
6 i więcej	50	329	34	250
rodziny z dziećmi	367	1.245	407	1.404
rodziny niepełne	228	674	235	702
rodziny emerytów i rencistów	201	256	249	322

W stosunku do 2019 r. zmniejszyła się o 32 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, natomiast liczba osób w tych rodzinach zwiększyła się o 95.

Przeciętna liczba osób w rodzinie - 1,8.

Należy nadmienić, że w powyższych tabelach uwzględnione są rodziny/osoby, które korzystały z pomocy w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i inne działania związane z pomocą społeczną.

Tabele nie uwzględniają 181 rodzin, które nie korzystały z pomocy społecznej a jedynie z pomocy wynikającej, np. z ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych czy ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. 2020 poz. 176).

2.2. Wydatki na pomoc społeczną.

Tabela 5. Struktura wydatków – zadania własne i zlecone.

Formy pomocy	2020 r.		2019 r.	
	Liczba rodzin	Kwota w zł	Liczba rodzin	Kwota w zł
Usługi opiekuńcze	159	2.279.805,60	233	2.285.642,24
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	5	48.963,76	4	38.839,72
Opłaty za domy pomocy społecznej	173	5.223.029,53	177	4.735.609,63
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	469	220.893,24	475	215.614,84
Sprawienie pogrzebu	7	17.831,32	11	25.676,35
Posiłek w szkole i w domu, w tym:	1499	746.333,00	1014	809.394,38
posiłek dla dzieci i młodzieży	129	48.116,00	200	149.495,70
Zasiłki stałe	473	2.419.181,01	456	2.338.556,76
Zasiłki okresowe, w tym z powodu:	521	767.201,37	512	718.563,53
• bezrobocia	210	310.423,00	223	303.421,00
• długotrwałej choroby	164	208.512,00	167	167.736,00
• niepełnosprawności	63	92.158,00	99	113.715,00
Zasiłki celowe ogółem, w tym :	514	322.686,37	646	463.684,11
w formie specjalnych zasiłków celowych	134 ³	82.544	200	107.645,31
• ubranie	111	8.510,00	134	9.405,00
• leki i leczenie	144	48.275,71	176	69.888,62
• drobne remonty	2	930,00	2	220,00
• opał	258	105.850,00	294	120.630,00
• gaz	19	2.681,92	33	3.356,85
• energia elektryczna	26	4.243,09	35	5.534,66
• sprzęt domowy	8	3.064,94	5	1.948,00
• zdarzenia losowe	0	0	3	7.050,00
• zasiłki na inne cele	159	14.776,82	296	26.419,10
• żywność i posiłki	94	67.255,04	118	90.778,80
• dofinansowanie do schronienia	48	67.098,85	72	128.453,08
Program osłonowy	2	491,90	2	1.019,35
Schronienie w schroniskach	36	70.825,64	3	27.245,00
w tym:				
• z usługami opiekuńczymi	4	23.620,00		
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad osobą małoletnią i dorosłą ubezwłasnowolnioną	1	24.042,49 ⁴	2	6.633,74
Razem:	1.327	12.141.285,23	1.371	11.666.479,65

³ Liczba dzieci korzystających z posiłków w szkole

⁴ świadczenie na rzecz beneficjenta

W 2020 r. w stosunku do 2019 r. nastąpił wzrost o 474 805,58 zł wydatków ogółem na realizację zadań wyszczególnionych w tabeli nr 5. Wzrost wydatków wystąpił w pozycjach:

- opłaty za domy pomocy społecznej o 487.419,90 zł,
- zasiłki stałe o 80.624,25 zł,
- schronienie o kwotę 43.580,64 zł,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze o kwotę 10.124,04 zł.
- zasiłków okresowych o 48.637,84 zł,
- wynagrodzenia za sprawowanie opieki nad osobą małoletnią i dorosłą ubezwłasnowolnioną o kwotę 17.408,75 zł,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne o kwotę 5.278,40 zł.

Spadek wydatków nastąpił w pozycjach dotyczących:

- zasiłków na sprawienie pogrzebu o kwotę 7.845,03 zł,
- programu „Posiłek w szkole i w domu” o kwotę 63.061,38 zł,
- usługi opiekuńcze o 5.836,64 zł,
- zasiłki celowe (w tym: zasiłki celowe specjalne) o 140.997,74 zł,
- program osłonowy o kwotę 527,45 zł.

W dalszej części sprawozdania przedstawiono w sposób opisowy poszczególne rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady ich udzielania.

3. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej.

3.1. Zasiłki stałe.

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód był niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. 701 zł.
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie były niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, tj. 528 zł.
- kwota zasiłku nie mogła być wyższa niż 645 zł miesięcznie i niższa niż 30 zł miesięcznie.

W 2020 r. z zasiłków stałych korzystało 473 rodziny na łączną kwotę 2.419.181,01 zł, w tym 407 osób samotnych otrzymało zasiłki stałe na łączną kwotę 2.266.511 zł. Średnia kwota zasiłku wyniosła 464,07 zł miesięcznie. Natomiast 76 osób pozostających w rodzinie otrzymało 152.670 zł. Średnia kwota zasiłku wyniosła 167,40 zł miesięcznie.

Zasiłki stałe były finansowane w 100 % z dotacji z budżetu państwa.

3.2. Zasiłki okresowe.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej - 701 zł.
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny - 528 zł x liczba członków rodziny.

Wysokość zasiłku okresowego ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418 zł miesięcznie,
- w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z ww. kryteriami nie może być niższa (kwota gwarantowana, wypłacana z budżetu państwa) niż 50 % różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
- kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie. Dotyczy to sytuacji, gdy różnica wynosi mniej niż 20 zł.

Okres, na jaki przyznawany jest zasiłek okresowy, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

W 2020 r. w stosunku do 2019 r. nastąpił wzrost ogólnej liczby rodzin korzystających z tej formy pomocy o 9 rodzin.

Na wypłatę zasiłków okresowych przeznaczono 767.201,37 zł, tj. więcej o 48.637,84 zł w stosunku do 2019 r. Kwota 763.570,28 zł pochodziła z dotacji z budżetu państwa a 3 631,09 zł ze środków własnych gminy.

3.3. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe.

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej może być przyznany zasiłek celowy, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw a także kosztów pogrzebu.

Zasiłek celowy może być również przyznany osobie / rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie / rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby/rodziny.

Ogółem na wypłatę zasiłków celowych, w tym specjalnych celowych przeznaczono w ramach środków własnych gminy 322.686,37 zł na realizację różnorodnych potrzeb (rodzaje świadczeń określone zostały w tabeli nr 5). Wydatki na wypłatę zasiłków celowych były niższe w stosunku do 2019 r. o kwotę 140.997,74 zł.

3.4. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki.

W oparciu o art. 53a ustawy o pomocy społecznej MOPS wypłacił wynagrodzenie jednemu opiekunowi w łącznej kwocie 24.042,49 zł za sprawowanie opieki nad osobą pełnoletnią ubezwłasnowolnioną. Udzielenie świadczeń w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku ogłoszonego przez Prezesa GUS za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia, a jego wysokość ustalana jest przez sąd.

4. Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej.

4.1. Posiłek.

Pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić (art. 48b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej).

Posiłki przyznane dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole mogą być realizowane w formie ich zakupu.

Dożywianie w szkołach i wypłata zasiłków na zakup posiłku lub żywności w celu przygotowania posiłku realizowane były w 2020 r. w oparciu o Uchwałę Nr II/29/2018 Rady Miejskiej z dnia 18 grudnia 2018 r. w związku z ustanowieniem przez Radę Ministrów wieloletniego rządowego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023, o którym mowa w pkt. 5.1 niniejszego sprawozdania.

Rodzinom posiadającym dzieci w szkołach podstawowych i kwalifikującym się do 150% kryterium dochodowego zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, które korzystały z pomocy w formie posiłków w szkole, a z uwagi na pandemię i zdalne nauczanie zostały pozbawione możliwości korzystania z powyższego, została zwiększona lub przyznana pomoc celowa na zakup posiłku lub żywności.

4.2. Ubranie.

Osobie potrzebującej zapewnia się niezbędne ubranie, którego jest pozbawiona. MOPS nie dysponuje magazynem z odzieżą używaną. W Ośrodku znajdują się natomiast pojemniki, do których można przekazywać ubrania, a osoby potrzebujące wybierają asortyment im przydatny. W tym zakresie nie jest prowadzona ewidencja.

W przypadku gdy występuje brak odpowiedniego ubrania, osoby kierowane są do organizacji pozarządowych lub otrzymują pomoc finansową na jego zakup.

W 2020 r. 111 rodzin otrzymało pomoc finansową na zakup ubrania w łącznej kwocie 8.510,00zł (średnia kwota zasiłku –76,66 zł).

4.3. Schronienie.

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych. Na terenie miasta Stargard pomoc osobom bezdomnym świadczona była przez:

- 1) Centrum Socjalne Caritas w Stargardzie w zakresie:
  - a) wydawania posiłków,
  - b) udzielania schronienia w:
    - schronisku dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Krasińskiego 10 – 36 miejsc,
    - gminnym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia przy ul. Krasińskiego 19 – 35 miejsc,
    - ogrzewalni dla osób bezdomnych (także osób będących pod wpływem alkoholu nie wymagających leczenia szpitalnego i nieagresywnych) przy ul. Krasińskiego 10 – maksymalnie do 12 miejsc.
    - noclegowni dla osób bezdomnych przy ul. Krasińskiego 10 – 49 miejsc.
- 2) Stowarzyszenie Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z Dziećmi przy ul. Okulickiego 3 w zakresie:
  - a) udzielania posiłków,
  - b) wydawania suchego prowiantu,

- c) udzielania schronienia dla mężczyzn, kobiet i dzieci – 42 miejsca (w tym 2 interwencyjne),
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie:
- a) działalności informacyjnej dotyczącej możliwości uzyskania różnorodnych form pomocy społecznej, w tym schronienia na terenie miasta, województwa oraz poza jego terenem,
  - b) poradnictwa w sprawach, m. in. mieszkaniowych, leczenia, w tym odwykowego, załatwiania spraw urzędowych, uzyskania stopnia niepełnosprawności,
  - c) pracy socjalnej skierowanej do osób przebywających w schroniskach, noclegowni, altanach ogrodowych i innych miejscach pobytu polegającej, m. in. na:
    - pomocy w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności,
    - pomocy w uzyskaniu świadczeń emerytalnych lub rentowych,
    - reprezentowaniu i pośredniczeniu w załatwianiu spraw urzędowych,
    - aktywizowaniu i wspieraniu w utrzymaniu higieny osobistej, trzeźwości, ubioru odpowiedniego do pory roku, poszukiwania lub utrzymania pracy,
    - kontaktowaniu ze specjalistami (prawnik, terapeuta, doradca zawodowy, pracownik ds. kadr, przedstawiciel TBS) w celu zdobycia ogólnej wiedzy z zakresu możliwości poprawy sytuacji osób bezdomnych,
  - d) udzielania pomocy: pieniężnej - zasiłki stałe, okresowe, celowe i niepieniężnej: składki zdrowotne lub objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym, kierowanie do schronisk, pomoc w postaci ciepłych posiłków, udzielenie pomocy w formie ubrania.

W kręgu zainteresowania pracowników socjalnych w 2020 r. było 309 osób bezdomnych (293 osoby dorosłe + 16 dzieci), w tym:

- 212 bezdomnych stargardzian przebywających na terenie Miasta (198 osób dorosłych i 14 dzieci),
- 23 stargardzian przebywających poza Stargardem,
- 74 osoby bezdomne spoza Stargardu przebywające na terenie Miasta (72 osoby dorosłe i 2 dzieci).

Z liczby 212 bezdomnych stargardzian przebywających na terenie miasta:

- w CS Caritas schronisku dla bezdomnych mężczyzn przebywało 46 mężczyzn,
- w GOW przebywało 40 osób, w tym 14 dzieci,
- w schronisku SLB przebywało 8 mężczyzn i 1 kobieta,
- w altanach ogrodowych przebywało 28 osób,
- w ogrzewalni przebywało 27 stargardzian, w pomieszczeniach niemieszkalnych (komórki, pustostany) - 19,
- w noclegowni przebywało 36 osób,
- w hotelu przy ul. Staszica przebywało 7 osób.

Do Domów Pomocy Społecznej skierowano 2 bezdomnych stargardzian.

Pomoc finansową i w naturze w ramach pomocy społecznej otrzymało 251 osób bezdomnych, w tym 74 osoby spoza Stargardu.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej współpracę z osobami bezdomnymi prowadziło czterech pracowników socjalnych.

W 2020 r. pracownicy socjalni przeprowadzili z osobami bezdomnymi ogółem 829 wywiadów środowiskowych, w tym:

- w sprawie udzielenia pomocy – 706,
- na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej – 68,
- inne wywiady – 55.

Z 74 osób bezdomnych przybyłych do Stargardu z terenu innych gmin:

- w schronisku SLB przebywało 34 osoby, (w tym 8 kobiet i 2 dzieci),
- w GOW - 5 kobiet,
- w altanach ogrodowych, pomieszczeniach niemieszkalnych, hotelu i ogrzewalni - 22 osoby,
- w CS Caritas schronisku dla bezdomnych mężczyzn - 4 osoby,
- w noclegowni 9 osób (w tym 1 kobieta).

Wśród ogółu osób bezdomnych, osoby z terenu innych gmin stanowią około 24%.

W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni zawarli 93 kontrakty socjalne z 81 osobami bezdomnymi, w wyniku których:

- 25 osób uczestniczyło w różnych formach aktywizacji zawodowej, tj. CIS, prace społecznie użyteczne,
- 11 osób podjęło terapię odwykową (z różnym skutkiem),
- 4 osoby podjęły zatrudnienie,
- 16 osób zerwało kontrakt socjalny,
- 21 osób zrealizowało uzgodnienia kontraktu mające na celu poprawę sytuacji materialno-bytowej np. poszukiwali pracy, złożyli wniosek o lokal socjalny,
- 3 osoby wynajęły mieszkanie,
- 1 osoba otrzymała mieszkanie z zasobów STBS.

W 2020 roku 56 osób to środowiska nowe, dotychczas nienotowane w Ośrodku jako osoby bezdomne. Pracownicy socjalni przy wykonywaniu swoich zadań na rzecz bezdomnych, na co dzień współpracują z policją, strażą miejską i streetworkerami.

W okresie jesienno-zimowym był realizowany projekt socjalny „Stop – Obojętności” – Akcja Zima 2019 – 2020 (streszczenie w pkt. IV.1).

Spośród 195 osób bezdomnych korzystających ze świadczeń finansowych 48 osobom MOPS opłacił schronienie w formie zasiłku celowego na kwotę 67.098,85 zł, 36 osobom skierowanym do schronisk na podstawie porozumienia sfinansował schronienie na kwotę 70.825,64 zł w tym 4 osobom które przebywają w schroniskach poza Stargardem z usługami opiekuńczymi na kwotę 23.620 zł. Ponadto 13 bezdomnych mężczyzn przebywało w schronisku dla mężczyzn w ramach zleconego przez Miasto zadania „Prowadzenie działań mających na celu rozwiązywanie problemów uzależnień osób bezdomnych w ramach funkcjonowania schroniska”, za które tut. Ośrodek nie ponosił odpłatności. Dochód z tytułu opłat za pobyt w schroniskach wyniósł 13.660,43 zł.

Większość osób pokrywała wydatki związane z pobytem w schroniskach w ramach posiadanych zasobów, tj. z emerytur, rent, zasiłków stałych i okresowych.

We współpracy z Wydziałem Polityki Społecznej, Centrum Socjalnym Caritas oraz Stowarzyszeniem Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z Dziećmi, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej opracował procedury zabezpieczenia osób bezdomnych na terenie miasta Stargard w warunkach panującej pandemii. Wdrożona procedura określa organizację udzielenia tymczasowego schronienia i innej pomocy osobom bezdomnym, zasady i tryb postępowania w zakresie udzielenia tymczasowego schronienia osobom bezdomnym, które opuszczają podmioty lecznicze, a także osobom, które nie korzystały ze wsparcia w formie schronienia.

W schroniskach zostały wydzielone miejsca „buforowe” na nowoprzybyłych osób bezdomnych lub podejrzanych/zakażonych COVID – 19 w celu odbycia 10-dniowej kwarantanny.

Systematycznie, we współpracy ze Strażą Miejską, prowadzone są monitoringi sytuacji osób bezdomnych znajdujących się w miejscach niemieszkalnych takich jak altany ogrodowe lub znajdujących się na ulicach, którzy odmawiają pomocy w formie uzyskania schronienia

w placówkach dla osób bezdomnych. W razie konieczności podejmowane są, adekwatne do sytuacji, działania wspierające osoby bezdomne.

4.4. Składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Opłacanie składek zdrowotnych za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 poz. 1373 z późn. zm.).

W 2020 r. MOPS opłacił składkę zdrowotną za 469 świadczeniobiorców niepodlegających ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu, w tym za:

- 1 dziecko do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego – 167,00 zł,
- 46 osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w CIS – 16.597,00 zł,
- 420 osób pobierających zasiłek stały – 203.432,24 zł,
- 1 osoba bezdomna realizująca program wychodzenia z bezdomności – 58,00 zł,
- 1 osoba realizująca kontrakt socjalny – 639,00 zł

Wartość wydatków na ten cel w 2020 r. to kwota 220.893,24 zł. Średnia wysokość 1 świadczenia – 39,25 zł.

4.5. Pomoc rzeczowa.

Pracownicy socjalni w ramach współpracy z instytucjami, organizacjami społecznymi i osobami fizycznymi pozyskali, zorganizowali lub wytypowali rodziny korzystające z pomocy społecznej do uzyskania wsparcia niepieniężnego, w postaci:

- pozyskanego od osoby prywatnej sprzętu domowego (RTV), który został przekazany 1 rodzinie,
- pozyskanej bielizny pościelowej, która przekazana została osobom, u których sprawowane są usługi opiekuńcze,
- paczek żywnościowych z okazji Świąt Bożego Narodzenia przekazanych przez Prezydenta Miasta Stargard – 10 rodzin wielodzietnych,
- paczek żywnościowych przekazanych przez Stowarzyszenie „Misja Dobra Nowina” – 10 osób/rodzin,
- paczek dla dzieci przekazanych przez Stowarzyszenie „Misja Dobra Nowina” z okazji Świąt Bożego Narodzenia – 25 dzieci w wieku 2-9 lat,
- paczek żywnościowych ze Stowarzyszenia „Misja Dobra Nowina” – GWIAZDKOWA NIESPODZIANKA - 26 dzieci,
- paczek w ramach projektu „Szlachetna paczka” – 10 rodzin,
- przekazanych do Ośrodka (do marca 2020 r.): odzieży, obuwia, zabawek, które osoby zainteresowane mogły pobierać wg indywidualnych potrzeb, poza systemem ewidencji,
- wytypowania dzieci do wypoczynku letniego (kolonia) w miejscowości Przesieka. Wyjazd został zorganizowany przez „Zachodniopomorskie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe” – 14 dzieci z 11 rodzin,
- wydanych 234 skierowań dla 526 osób do otrzymania żywności w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowana z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebujących we współpracy z Chrześcijańską

Służbą Charytatywną w Stargardzie. Skierowania wydawane były od miesiąca stycznia do lipca 2020 roku.

4.6. Sprawienie pogrzebu.

Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę zgodnie z wyznaniem zmarłego.

W 2020 r. zlecono sprawienie 7 pogrzebów Zakładowi Usług Pogrzebowych HADES w Stargardzie w oparciu o podpisaną umowę. Osoby zmarłe nie były ubezpieczone i nie pozostawiły masy spadkowej; nie miały rodziny lub rodzina nie była w stanie sprawić pochówku z uwagi na trudną sytuację finansową. Średni koszt pogrzebu wyniósł 2.547,33 zł. Ogółem na sprawienie pogrzebów wydano 17.831,32 zł. MOPS zlecił również Zakładowi Usług Pogrzebowych Hades na wniosek Komendy Powiatowej Policji pochowanie w zbiorowej mogile szczątków (fragmentów kości) ujawnionych na terenie Zespołu Szkół Nr 1 w Parku 3-go Maja w nasypie objętym pracami porządkowymi.

4.7. Poradnictwo specjalistyczne.

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.

Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

Poradnictwo specjalistyczne świadczone było w MOPS w 2020 r. przez psychologów, terapeutów, prawnika i pracowników socjalnych.

Zespół psychologów i terapeutów w ramach realizowanego w Stargardzie programu „Szkoła-Rodzina-Środowisko” udziela wsparcia dziecku i rodzinie, przede wszystkim w zakresie zapobiegania sytuacjom kryzysowym.

Terapia realizowana była w 134 rodzinach, w tym w 78 zgłoszonych w 2020 r. Pomocą psychologiczno-terapeutyczną łącznie objęto 139 osób :

- prowadzenie terapii dzieci i młodzieży – 53 osoby,
- prowadzenie terapii dorosłych – 86 rodzin.

Efekty pracy terapeutycznej:

• poprawa relacji z rodziną i funkcjonowania psychospołecznego	-	74 osoby,
• nabycie umiejętności pełnienia ról	-	37 osób,
• zwiększenie samoświadomości	-	83 osoby,
• zmniejszenie zachowań agresywnych	-	26 osób,
• nabycie umiejętności radzenia sobie ze złością	-	35 osób,
• podjęcie terapii odwykowej	-	22 osoby,
• zaangażowanie rodziców w życie dziecka	-	21 osób,
• poprawa wyników w nauce	-	1 osoba,
• wzrost umiejętności interpersonalnych	-	28 osób,
• zniwelowanie zachowań destrukcyjnych (nieokaleczanie się)	-	6 osób,

• odkrycie własnych zasobów	-	59 osób,
• wzmocnienie umiejętności interpersonalnych w relacji z dziećmi	-	24 osoby,
• wzrost poziomu wglądu opiekunów dziecka w relacje rodzinne	-	23 osoby,
• ustalenie zasad, praw i obowiązków rodziny	-	30 osób,
• nabycie umiejętności wyznaczania granic, wyrażania uczuć, określenia potrzeb	-	52 osoby,
• poprawa zachowania w szkole	-	4 osoby,
• zniwelowanie zachowań opozycyjno-buntowniczych	-	16 osób,
• zmotywowanie do utrzymania abstynencji	-	10 osób,
• wyrównywanie funkcjonowania emocjonalnego	-	30 osób,
• wzrost zachowań autokorekcyjnych, poczucia sprawczości	-	66 osób,
• zmniejszenie natężenia lęku	-	2 osoby.

Ponadto specjaliści zatrudnieni w Zespole Psychologiczno-Terapeutycznym udzielili na terenie szkół podstawowych 822 porady, które objęły 186 rodzin (185 uczniów i 128 rodziców uczniów) oraz 54 nauczycieli.

Z uwagi na pandemię COVID-19 w 2020 roku nie były organizowane zajęcia w ramach „Szkoły dla Rodziców”.

Poradnictwo prawne realizowane było poprzez:

- udzielanie konsultacji i porad – 1.117, w tym dla klientów MOPS – 816 i pracowników Ośrodka – 301,
- pomoc w sporządzaniu wniosków i pism procesowych - 350,
- reprezentowanie w sądzie - 9 spraw.

Terapeuci i konsultant – prawnik na bieżąco współpracowali w ramach konsultacji z pracownikami socjalnymi.

W dniu 7 grudnia 2020 r. została uruchomiona przez MOPS „Biała Linia” - konsultacje psychologiczne przez telefon dla osób (seniorów, dorosłych, młodzieży i dzieci) będących w kryzysie emocjonalnym, głównie z uwagi na pandemię COVID-19 i związaną z tym izolacją domową/społeczną. Pod telefonem dyżurują psycholodzy /terapeuci z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie i udzielają porad mieszkańcom miasta Stargard lub kierują dzwoniące osoby do odpowiedniej placówki pomocowej. Dyżury odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach 17:00- 21:00. W grudniu 2020 r. z Białej Linii skorzystały 3 osoby.

4.8. Interwencja kryzysowa.

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy.

Matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży dotknięte przemocą lub znajdujące się w innej sytuacji kryzysowej mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie i wsparcie w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Do tych domów mogą być również przyjmowani ojcowie z małoletnimi dziećmi albo inne osoby sprawujące opiekę prawną nad dziećmi.

Pracownicy MOPS podejmowali działania w ramach interwencji kryzysowej i zdarzenia losowego w 11 przypadkach. Podejmowane interwencje dotyczyły:

- udzielania wsparcia w formie umieszczenia osób dotkniętych przemocą w GOW - 2,
- odebrania dzieci z rodzin, w których pobyt stanowił zagrożenie zdrowia lub życia dla małoletnich - 4,
- inne (np. tragiczna śmierć członka rodziny, choroba dziecka, próba samobójcza) – 5.

4.9. Praca socjalna.

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. Pracownicy socjalni w oparciu o wywiad środowiskowy dokonują diagnozy sytuacji osób/rodzin planując pomoc finansową, rzeczową, pracę socjalną i terapeutyczną.

Pracownicy socjalni w 2020 r. objęli pracą socjalną ogółem 1.225 rodziny, realizując różnego rodzaju pomoc, usługi i poradnictwo, w zależności od problemów występujących w rodzinach. Wyłącznie pracą socjalną było objętych 570 rodzin.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, pracownik socjalny zawiera kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną. Pracownicy socjalni w 2020 r. sporządzili z 312 osobami 237 kontraktów socjalnych, w tym dotyczących w szczególności:

1) Bezrobocia	-	108,
2) Bezdomności	-	59,
3) Uzależnienia	-	28,
5) innych problemów	-	42.

W 2020 r. pracownicy socjalni przeprowadzili ogółem 4.907 wywiadów środowiskowych (w 2019 - 6.185 wywiadów), w tym, m. in:

1) w sprawie pomocy społecznej	-	3.687,
2) w sprawie dodatków mieszkaniowych	-	15,
3) w sprawie osób kierowanych i umieszczonych w domu pomocy społecznej	-	348,
4) w sprawie świadczeń rodzinnych	-	88,
5) w sprawie oddłużenia czynszowego	-	94,
6) w sprawie potwierdzenia prawa do ubezpieczenia zdrowotnego	-	261,
7) w sprawie przemocy	-	0,
8) w sprawie wydania opinii o rodzinę zastępczą	-	7,
9) na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej	-	119,
10) w sprawie umorzenia świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	-	4,
11) wywiady alimentacyjne na potrzeby tut. Ośrodka	-	151,
12) w sprawie przyznania asystenta rodziny	-	17,
13) inne	-	116.

Ponadto sporządzili 8.061 pism (w 2019 r. – 7.686) do różnych instytucji dotyczących sytuacji świadczeniobiorców.

Spadek liczby wywiadów w 2020 r. wynikał z faktu, iż rodziny z dziećmi korzystają z pomocy Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych (w szczególności ze świadczenia wychowawczego 500+), które w niektórych przypadkach pozwala na zaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny. Ponadto bezrobotne kobiety z tytułu urodzenia dziecka korzystają ze świadczenia rodzicielskiego, które zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej stanowi dochód rodziny, co w niektórych przypadkach eliminuje rodzinę z możliwości skorzystania z pomocy w oparciu o ww. ustawę. Należy nadmienić również, że corocznie waloryzowana jest najniższa krajowa pensja, natomiast kryterium kwalifikujące do korzystania z pomocy społecznej waloryzowane było po raz ostatni w 2018 roku.

4.10. Usługi opiekuńcze.

Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi mogą być przyznane również osobie, która ma rodzinę, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni i zstępni nie mogą takiej opieki zapewnić.

Wydatki na usługi opiekuńcze obejmują koszty związane z funkcjonowaniem Działu Usług Opiekuńczych, m. in. koszty osobowe i pochodne, badania lekarskie, świadczenia pracownicze wynikające z przepisów bhp i funduszu świadczeń socjalnych, bilety komunikacji miejskiej, ekwiwalent za odzież roboczą, środki higieny, zakup materiałów biurowych.

Realizacja usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w kolejnym punkcie, jest zadaniem obowiązkowym gminy.

W 2020 r. wydatki związane ze świadczeniem przez opiekunki domowe MOPS usług opiekuńczych wyniosły 2.279.805,60 zł.

Usługi opiekuńcze świadczone były przez 43 opiekunki domowe (42 i ¼ etatu) zatrudnione na czas nieokreślony, które okresowo wspomagane były przez 1 osobę zatrudnioną w ramach robót publicznych.

Część usług zlecał Prezydent Miasta Stargard do realizacji Centrum Integracji Społecznej w Stargardzie przy ul. Krasińskiego 19 w ramach realizowanego przez CIS programu reintegracji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych.

Z usług opiekuńczych korzystało ogółem 216 osób na rzecz których świadczone były usługi w ilości 47.168 godzin, z tego opiekunki MOPS wypracowały 38.208 godzin u 159 osób, a opiekunki CIS - 8.960 godzin u 57 osób.

Spośród osób korzystających z usług opiekuńczych w 2020 r. zmarło 36 osób, 51 osób zrezygnowało ze świadczenia usług, 14 osób zostało umieszczonych w domach pomocy społecznej.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W ogólnej liczbie 216 osób korzystających z usług opiekuńczych, 11 osób miało świadczone usługi nieodpłatnie z uwagi na niski dochód oraz u 9 osób usługi świadczone były nieodpłatnie w ilości 1 godziny dziennie z uwagi na przekroczenie 85 roku życia.

Z usług opiekuńczych korzystało:

- 42 osób samotnych,
- 105 osób zamieszkujących samotnie, ale posiadających rodziny,
- 74 osoby zamieszkujące z rodziną.

W roku 2020 usługami opiekuńczymi objęto 89 osób, które w poprzednich latach nie korzystały z tej formy pomocy.

Odpłatność za godzinę usług opiekuńczych wynosiła 23 zł zgodnie z Uchwałą Nr V/80/2019 r. Rady Miejskiej w Stargardzie z 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz w sprawie szczegółowych warunków zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania.

Dochód z tytułu odpłatności uzyskano w kwocie 298.770,35 zł.

4.11. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób je świadczących, warunki i tryb pobierania opłat określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005r. nr 189, poz. 1598 z późn. zm.).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane były w ramach zadań zleconych i obejmowały usługi świadczone na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Opiekunki MOPS świadczyły usługi w ilości 1295 godzin usług na rzecz 5 osób w ich środowisku zamieszkania. Cenę 1 godziny usług ustalono na kwotę 31,52 zł. Koszt realizacji zadania – 48.963,76 zł. Z tytułu odpłatności uzyskano dochód w kwocie 6.021,26 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były także przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Stargardzie w ramach zlecenia zadania przez Prezydenta Miasta Stargard.

Koszt 1 godziny usług wyniósł 9,44 zł. Usługi świadczone były dla 33 osób zamieszkujących w mieszkalnictwie wspomagany.

4.12 Informacja o realizacji programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych”- edycja 2020 r.

Program „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” - edycja 2020 r. realizowany był przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie od 6 marca do 31 grudnia 2020 r.

Jego celem był rozwój i zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych spełniających kryteria w Programie. Adresowany był do:

- osób dorosłych w wieku od 16 do 75 roku życia z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jak również z orzeczeniem lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji, których dochód nie przekracza 400% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- dzieci w wieku do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, których dochód nie przekracza 400% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Na realizację Programu otrzymano dotację w wysokości 88.872,00 zł.

W ramach Programu Ośrodek realizował usługi opiekuńcze dla 25 osób dorosłych, z tego 7 osób przez cały okres trwania programu (10 miesięcy), 2 osoba przez 9 miesięcy, 4 osoby przez 8 miesięcy, 3 osoby przez 7 miesięcy, 1 osoba przez 6 miesięcy, 1 osoba przez 5 miesięcy, 2 osoby przez 3 miesiące, 3 osoby przez 2 miesiąc i 2 osób przez 1 miesiąc. Przyczyną krótszego okresu sprawowania usług były w szczególności: zgony, rezygnacja z usług spowodowana obawą przed zarażeniem się wirusem SARS-COV-19.

W okresie realizacji Projektu wykonano 6.337 godzin usług, których koszt w 50% pokryto ze środków Programu. Kwota dofinansowania wyniosła 72.875,50 zł. i została przeznaczona na współfinansowanie wynagrodzeń opiekunów świadczących usługi u osób zakwalifikowanych do Programu.

4.13 Pobyt i usługi w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia.

1. Domy pomocy społecznej.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego albo zgody sądu na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

W 2020 r. w domach pomocy społecznej przebywało 173 stargardzian, w tym w:

- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Dolicach – 34 osoby, w tym 17 kobiet,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Darskowie – 4 osoby, w tym 2 kobiety,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i przewlekle psychicznie chorych w Nowogardzie – 7 osób, w tym 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Pyrzycach – 17 osób, w tym 6 kobiet,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Wałczu – 1 mężczyzna,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Woli Chruścińskiej – 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Włociborzu – 4 osoby, w tym 2 kobiety,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Żydowie – 2 osoby, w tym 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku w Krzecku – 15 osób, w tym 7 kobiet,
- Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w Przetocku – 1 mężczyzna,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Nowych Bielicach – 1 kobieta,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Skwierzowa – 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Moryniu – 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych w Szczecinie – 5 osób, w tym 3 kobiety,

- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Piotrowicach – 13 osób, w tym 8 kobiet,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Myśliborzu – 3 osoby w tym 2 kobiety,
- Domu Pomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i chorych psychicznie w Resku - 3 mężczyzn,
- Domu Pomocy dla osób w podeszłym wieku, przewlekle somatycznie chorych w Żabowie - 23 osoby, w tym 18 kobiet,
- Domu Pomocy dla osób przewlekle somatycznie chorych w Białogardzie – 2 osoby w tym 1 kobieta,
- Dom Pomocy Społecznej dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w Bobolicach – 2 kobiety,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Szczecinie – 7 osób, w tym 2 kobiety,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Ziębicach – 1 mężczyzna,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Śniatowie – 4 osoby, w tym 2 kobiety,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Modrzewcu – 4 mężczyzn,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Bornym Sulinowie – 3 kobiety,
- Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie w Kamieniu Krajeńskim – 1 kobieta,
- Dom Pomocy Społecznej dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w Parchowie – 1 dziecko ,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Karsznicach – 1 mężczyzna,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Piłka Zamyślin – 1 kobieta,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Dobiegniewie – 3 osoby w tym 2 kobiety,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Makowie Mazowieckim – 1 mężczyzna,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Psarach – 1 mężczyzna,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Śremie – 1 mężczyzna,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Brzezinach – 2 kobiety,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle chorych w Kałków Godów – 1 mężczyzna,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Kolsku – 1 kobieta.

W 2020 r. w domach pomocy społecznej umieszczono 33 osoby. Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. na umieszczenie oczekiwały 2 kolejne osoby.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca, w zależności od zasięgu domu, ustala wójt/ burmistrz/prezydent, starosta lub marszałek województwa i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

W 2020 r. koszt utrzymania mieszkańca był najniższy w Domu Pomocy Społecznej w Myśliborzu – 3.671,55 zł, a najwyższy w Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Modrzewcu – 4.802,00 zł.

We wszystkich domach pomocy społecznej nastąpił wzrost kosztów utrzymania, średnio około 250 zł w stosunku do 2019 roku (tj. o 6,82%).

Obowiązani do wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1) mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – przy czym ww. osoby i gmina nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

W oparciu o obowiązujące przepisy opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70 % swojego dochodu.

Jeżeli więc nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą członkowie rodziny zobowiązani do alimentacji (małżonek, zstępni i wstępnymi).

W przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300 % kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina.

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. w DPS było umieszczonych 173 osoby. Opłata wnoszona była za 173 osoby przez:

- mieszkańca domu i rodzinę w 36 przypadkach,
- mieszkańca domu i MOPS w 137 przypadkach.

Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 5.223.029,53 zł. Odpłatność rodzin w 2020 r. wyniosła 295.504,35 zł. MOPS dopłacał do pobytu mieszkańca średnio 2.373,57 zł miesięcznie, tj. o 114, 55 zł mniej w stosunku do 2019 r.

2. Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Środowiskowy Dom Samopomocy mieści się przy ul. Brzozowej 26 w Stargardzie, dysponuje 40 miejscami.

Świadczy usługi w ramach indywidualnych i zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, nabywaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym osobom z zaburzeniami intelektualnymi.

Prowadzenie ŚDS jest zadaniem zleconym gminie. Natomiast Miasto zleca jego prowadzenie Kołu Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną. MOPS kieruje osoby do ŚDS po uprzednim przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, wydaje decyzje administracyjne, w których określa odpłatność za pobyt oraz przyjmuje opłaty.

W 2020 r. z usług ŚDS korzystało 41 osób. W oparciu o obowiązujące przepisy odpłatność miesięczną ustala się w wysokości 5 % kwoty dochodu osoby, jeżeli dochód przekracza 300 % kryterium dochodowego.

Za usługi świadczone w ŚDS opłaty wniosło 23 osoby na łączną kwotę 9.044,71 zł.

Ze względu na epidemię COVID - 19 decyzją Wojewody Zachodniopomorskiego działalność ww. placówki w okresach od 12.03 – 24.05.2020 r. oraz od 24.10.2020 r. do odwołania była zawieszona i zajęcia się nie odbywały. Pracownicy placówki w okresie zawieszenia jej działalności pozostawali z uczestnikami ŚDS w kontakcie telefonicznym i e-mailowym.

3. Środowiskowy Dom Samopomocy typu AC dla dorosłych osób przewlekle psychicznie chorych oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych.

Ww. ŚDS mieści się przy ul. Limanowskiego 24 w Stargardzie w siedzibie Polskiego Czerwonego Krzyża. ŚDS jest prowadzony w ramach zlecenia zadania przez Prezydenta Miasta Stargard. MOPS wydaje skierowania do Domu na podstawie wywiadu środowiskowego w formie decyzji administracyjnej.

ŚDS w 2020 r. do miesiąca września 2020 r. dysponował 22 miejscami. Natomiast od miesiąca października 2020 r. Wojewoda Zachodniopomorski zwiększył liczbę miejsc o kolejne 8, łączna liczba miejsc obecnie wynosi 30. Z usług korzystały 23 osoby, w tym 1 osoba z gminy Stargard.

W oparciu o obowiązujące przepisy odpłatność miesięczną ustala się w wysokości 5 % kwoty dochodu osoby, jeżeli dochód przekracza 300 % kryterium dochodowego. Za usługi świadczone w ŚDS typu AC opłaty wniosły 4 osoby na łączną kwotę 1.723,25 zł.

Nadmienić należy, że z uwagi na epidemię COVID - 19 decyzją Wojewody Zachodniopomorskiego działalność ww. placówki w okresach od 12.03 – 24.05.2020 r. oraz od 24.10.2020 r. do odwołania była zawieszona i zajęcia się nie odbywały. Pracownicy placówki w okresie zawieszenia jej działalności pozostawali z uczestnikami ŚDS w kontakcie telefonicznym i e-mailowym.

4. Dzienny Dom „Senior +”.

Dzienny Dom „Senior +” mieści się w siedzibie Polskiego Czerwonego Krzyża w Stargardzie przy ul. Limanowskiego 24. Prowadzony jest w ramach zlecenia zadania przez Prezydenta Miasta Stargard organizacji pozarządowej - Zachodniopomorskiemu Oddziałowi Okręgowemu PCK w Szczecinie.

MOPS kieruje uczestników na podstawie wywiadu środowiskowego w formie decyzji administracyjnej. Podstawą odpłatności jest dochód osób kierowanych.

Odpłatności nie ponoszą osoby, jeżeli dochód osoby lub na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego (701 zł lub 528 zł x liczba osób w rodzinie).

Dzienny Dom Senior+ przeznaczony jest dla 20 osób. Na przestrzeni roku w zajęciach uczestniczyły w sumie 22 osoby, z których 2 zrezygnowały z dalszego uczestnictwa. Powodem rezygnacji był pogarszający się stan zdrowia 1 uczestnika i zmiana miejsca zamieszkania 1 uczestnika.

Odpłatność w placówce reguluje Uchwała Nr II/35/2018 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w gminnym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia oraz w Dziennym Domu Senior+.

W powyższym okresie 5 osób ponosiło 100 % odpłatności, tj. 300,00 zł, a 17 osób wносиło procentową odpłatność zgodnie z ustaloną tabelą odpłatności. Z tytułu opłat uzyskano dochód w kwocie 14.071,88 zł.

Z uwagi na epidemię COVID - 19 decyzją Wojewody Zachodniopomorskiego działalność ww. placówki w okresach od 12.03 – 24.05.2020 r. oraz od 24.10.2020 r. do odwołania była zawieszona. W czasie zawieszenia działalności placówka realizowała zajęcia w formie zdalnej.

5. Gminny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia.

Gminny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia przeznaczony jest dla 35 osób. Na koniec grudnia 2020 r. w GOW przebywało 19 osób (w tym 12 kobiet i 7 dzieci). W okresie od stycznia do grudnia 2020 r. w GOW przebywało 40 osób.

MOPS wydał skierowania do GOW 37 osobom z powodu bezdomności i 3 osobom z powodu przemocy. Ośrodek zapewnia całodobowy pobyt i wyżywienie, ochronę przed przemocą, wsparcie terapeutyczne i doradcze w poszukiwaniu pracy, opiekę nad dziećmi w przypadku podjęcia pracy i porady w zakresie praw obywatelskich.

Odpłatność w placówce reguluje Uchwała wymieniona w punkcie 4, która kwotę bazową ustaliła na 500 zł. Dochód z tytułu opłat za pobyt w GOW wnoszony przez 13 osób wyniósł 23.422,05 zł.

5. Realizacja programów osłonowych.

5.1. Program „Posiłek w szkole i w domu”.

Od 1 stycznia 2019 r. realizowany jest program gminy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023. Program został utworzony i przyjęty przez Radę Miejską w Stargardzie Uchwałą Nr II/29/2018 z dnia 18 grudnia 2018 r. w związku z ustanowieniem przez Radę Ministrów wieloletniego rządowego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007).

Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Program jest elementem polityki społecznej gminy w zakresie:

- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

W ramach programu udzielane było wsparcie osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe do 150 % odpowiedniego kryterium dochodowego.

Rada Miejska w Stargardzie Uchwałą Nr II/31/2018 z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych podwyższyła kryterium dochodowe uprawniające do przyznania pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności do 200 %.

Pomoc przyznana osobom, których dochód przekracza 150 % kryterium lecz nie przekracza 200 % kryterium dochodowego, jest finansowana wyłącznie ze środków własnych gminy. Pomoc do 150 % kryterium jest finansowana z budżetu gminy w nie mniej niż 40 % a z budżetu państwa w nie więcej niż 60 %.

W oparciu o podpisany aneks do umowy w sprawie udzielenia dotacji celowej z budżetu państwa na realizację dożywiania dzieci i zapewnienia posiłku osobom tego pozbawionym w 2020 roku Wojewoda Zachodniopomorski na wniosek Prezydenta Miasta Stargard wyraził zgodę na zmniejszenie udziału procentowego środków własnych gminy do kwoty nie

mniejszej niż 160.000,00 zł, co stanowi ok 20 % przewidywanych kosztów realizacji Programu.

W 2020 r. Program był finansowany ze środków własnych gminy w kwocie 149.266,60 zł oraz dotacji z budżetu państwa w kwocie 597.066,40 zł. Wydatki na realizację Programu obrazuje poniższa tabela:

Tabela 6. Pomoc rzeczowa i finansowa w ramach Programu.

Wyszczególnienie	Osoby ogółem	Dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	Pozostałe osoby
Liczba osób objętych Programem w tym:	1.499	186	323	1014
• liczba osób korzystających z posiłku	130	15	119	1
• koszt posiłków	48.421,00	5.793,00	42.323,00	305
• koszt 1 posiłku	8,95	9,00	8,95	8,71
• liczba osób korzystających z zasiłku celowego	1447	181	288	1013
Koszt Programu ogółem	746.333,00	x	x	x

Zasiłek celowy na zakup posiłku lub żywności w celu przygotowania posiłku otrzymało 849 rodzin (1.447 osób w tych rodzinach), średnio w kwocie 131,11 zł miesięcznie.

Z gorących posiłków osoby, w tym dzieci, korzystały w jadalni w CS Caritas, w 12 stargardzkich szkołach, gdzie dzieci pobierają naukę oraz w schronisku SLB.

Rodzinom posiadającym dzieci w szkołach podstawowych i kwalifikującym się do 150% kryterium dochodowego zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, które korzystały z pomocy w formie posiłków w szkole, a z uwagi na pandemię i zdalne nauczanie zostały pozbawione możliwości korzystania z powyższego, została zwiększona lub przyznana pomoc celowa na zakup posiłku lub żywności.

5.2. Program osłonowy z zakresu pomocy osobom zagrożonym zachorowalnością na wybrane typy chorób.

Program realizowany był w oparciu o uchwałę Nr XXVIII/307/09 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 24 lutego 2009 r. w sprawie przyjęcia Programu osłonowego z zakresu pomocy osobom zagrożonym zachorowalnością na wybrane typy chorób, tj. grype, wirusowe zapalenie wątroby typu B oraz rak szyjki macicy. Na szczepienie profilaktyczne przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B i A+B zakwalifikowano 2 osoby; koszt – 491,90 zł.

Informacje na temat szczepień podane są na stronie internetowej MOPS. W roku 2020 klienci MOPS przejawiali głównie zainteresowanie szczepieniami przeciw grypie. Z powodu braku dostępności nie było możliwości zakupu tej szczepionki i tym samym udzielenia pomocy na ten cel. Zainteresowanie innymi formami szczepień było znikome.

5.3. Realizacja Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją.

W celu utrzymania osób i rodzin w środowisku zamieszkania oraz zapobiegania eksmisjom i bezdomności Rada Miejska w Stargardzie Szczecińskim przyjęła Uchwałę Nr XIX/221/2012 z dnia 26 czerwca 2012 r. z późn. zm. w sprawie przyjęcia Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją.

Realizatorami Programu są:

- 1) Prezydent Miasta Stargard,
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie,
- 3) Stargardzkie TBS Sp. z o.o. w zakresie określonym w umowach z Miastem o zarządzanie i na administrowanie mieszkaniowym zasobem Miasta.

W 2020 r. Program realizowało 40 rodzin. Kontrakt socjalny zrealizowało 12 rodzin, uzyskując prawo do pomocy oddłużeniowej. Z uczestnictwa w Programie zostało wykluczonych 9 rodzin, m. in. z uwagi na nierealizowanie kontraktu socjalnego.

W oparciu o uchwałę Nr XXXV/373/2017 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 31 października 2017 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacaniu należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskazania organów lub osób do tego uprawnionych straciła moc uchwała Nr XIX/221/2012 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie przyjęcia Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją. Uchwała weszła w życie 22 listopada 2017 r. i zmieniała zasady korzystania z ulg odnośnie zaległości. Zgodnie z § 13 tejże uchwały do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie przepisów niniejszej uchwały stosuje się przepisy dotychczasowe, zatem uczestnictwo w Programie na dzień 31 grudnia 2020 r. kontynuuje 19 rodzin na wcześniej ustalonych zasadach.

Wśród osób zakwalifikowanych do Programu 24 rodziny korzystały z różnych form wsparcia w ramach pomocy społecznej, a 21 rodzin z dodatków mieszkaniowych.

5.4. Realizacja Rządowego Programu „WSPIERAJ SENIORA” 2020

Gmina Miasto Stargard przystąpiła do Programu „Wspieraj Seniora” 2020. Celem Programu jest wsparcie Seniorów w wieku 70 lat i więcej w ograniczeniu wychodzenia z domów w czasie trwania pandemii COVID-19, w szczególności poprzez dokonywanie i dostarczanie do domów seniorów zakupów podstawowych artykułów żywnościowych, zakupu leków, środków higieny osobistej itp.

Koordynatorem i realizatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie.

W ramach realizacji Rządowego Programu „Wspieraj Seniora” 2020 na platformie CAS w okresie od 23 października do 31 grudnia 2020 r. zarejestrowało się 30 osób (4 poniżej 70 r. ż). Dwie osoby logowały się dwukrotnie (łącznie 32 zgłoszenia).

Pomocą zgodnie z zasadami Programu zostało objętych 8 osób (powyżej 70 r. ż) w tym 3 osobom podano kontakt do wolontariuszy.

Pozostałym 22 osobom nie udzielono pomocy gdyż oczekiwania nie mieściły się w ramach realizacji Programu „Wspieraj Seniora”. Oczekiwania tych osób dotyczyły głównie otrzymywania darmowych posiłków, paczek żywnościowych lub przyznania pomocy w formie darmowych usług opiekuńczych.

Ponadto w opisywanym okresie przyjęto od 6 osób zgłoszenia telefoniczne dotyczące udzielenia pomocy w ramach realizacji Programu „Wspieraj Seniora”.

Pomocy udzielono 3 osobom w tym 1 osobie zrobiono zakupy trzykrotnie oraz 1 osobie dwukrotnie.

Dwie osoby, którym udzielono pomocy na zgłoszenie telefoniczne były poniżej 70 r. życia.

Trzy zgłoszone osoby nie oczekiwały pomocy- zgłoszenia dokonały osoby obce, seniorzy o tym nie wiedzieli.

Ponadto na Platformie CAS załogowało się 16 osób chętnych do niesienia pomocy seniorom w ramach wolontariatu. Z 16 osób 13 zgłosiło dyspozycyjność.

Do wolontariatu zgłosił się również OHP.

Z jedną osobą - wolontariuszem podpisano porozumienie w ramach ww. programu.

Koszt programu wyniósł 19.501,94 zł.

5.5. Pomoc osobom przebywającym w kwarantannie.

Od miesiąca marca 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przystąpił do udzielenia pomocy osobom i rodzinom pozostającym w kwarantannie poprzez dokonywanie zakupów podstawowych artykułów żywnościowych, które były dostarczane do miejsca odbywania kwarantanny przez pracowników socjalnych Ośrodka. W uzasadnionych przypadkach zabezpieczano także zakup ciepłego posiłku, który realizowano we współpracy z ZAZ „Centralna Kuchnia”.

W powyższym okresie udzielono pomocy 22 osobom, w tym 3 osobom zakupiono ciepły posiłek i 19 osobom zakupiono produkty żywnościowe.

IV. Realizacja programów z zakresu integracji społecznej i społeczno – zawodowej.

Projekt socjalny „Stop obojętności – akcja zima 2019/2020

Celem projektu – jest zapewnienie w okresie jesienno-zimowym osobom bezdomnym schronienia oraz niezbędnych informacji o możliwości uzyskania pomocy.

Czas trwania: od 5 listopada 2019 r. do 25 marca 2020 r.

Działania prewencyjne w stosunku do osób bezdomnych prowadzone były 2 razy w miesiącu; objętych nimi było ok. 30 osób. Adresaci to osoby przebywające w pustostanach, altankach, piwnicach, kłatkach schodowych. Pracownicy socjalni wspólnie z funkcjonariuszami Straży Miejskiej i Policji odwiedzali ww. miejsca. MOPS opracował i rozpropagował w wybranych instytucjach (np. przychodniach, dworzec PKP, Starostwo Powiatowe, Szpital) plakaty z informacją o dostępnych usługach i formach pomocy osobom bezdomnym.

V. Inne działania związane z pomocą społeczną.

1. Prace społecznie użyteczne.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie w 2020 r. był organizatorem prac społecznie użytecznych na terenie Miasta Stargard.

Prace społecznie użyteczne organizowane były na zasadach określonych w :

- ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych,

- porozumieniu Nr 8/2020 w sprawie sposobu organizowania i finansowania prac społecznie użytecznych z dnia 20 lutego 2020 r. pomiędzy Powiatem Stargardzkim – Powiatowym Urzędem Pracy w Stargardzie a Gminą-Miastem Stargard.

Do prac społecznie użytecznych wytypowane były osoby bezrobotne, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stargardzie (bez prawa do zasiłku), korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

Wskazanych było 21 Podmiotów, osoby wyznaczone przez MOPS kierowane były przez Powiatowy Urząd Pracy do 19 Podmiotów, na rzecz których wykonywano następujące rodzaje prac, tj.:

- prace porządkowe,
- prace konserwatorskie,
- prace remontowe,
- prace malarskie,
- pomoc przy opiece nad dziećmi,
- pomoc na świetlicy.

Prace społecznie – użyteczne wykonywane były w:

• Szkoła Podstawowa Nr 2	-	1 osoba,
• Zespół Szkół Nr 1	-	1 osoba,
• Przedszkole Miejskie Nr 4	-	1 osoba,
• Szkoła Podstawowa Nr 3	-	1 osoba,
• Szkoła Podstawowa Nr 5	-	1 osoba,
• Szkoła Podstawowa Nr 7	-	1 osoba,
• Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną	-	0 osób,
• Zespół Szkolno – Przedszkolny Nr 1	-	1 osoba,
• Żłobek Miejski „Leśna Polana”	-	0 osób,
• Przedszkole Miejskie nr 1	-	1 osoba,
• Zespół Szkół nr 2	-	1 osoba,
• Bursa Szkolna	-	1 osoba,
• Przedszkole Miejskie nr 5	-	1 osoba,
• Szkoła Podstawowa Nr 11	-	1 osoba,
• Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych	-	1 osoba,
• Przedszkole Miejskie Nr 2	-	1 osoba,
• Przedszkole Miejskie nr 6	-	1 osoba,
• Centrum Socjalne Caritas	-	1 osoba,
• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	-	1 osoba,
• SCK	-	1 osoba,
• PCK	-	1 osoba.

W okresie objętym sprawozdaniem od marca do listopada 2020 r. uprawnionych do wykonywania prac społecznie użytecznych było 21 osób, natomiast skierowanych, uwzględniając rotację, było łącznie 24 osoby. Średnio liczba wykonujących prace społecznie użyteczne wyniosła 14 osób miesięcznie. Prace przerwało 14 osób, w tym: 11 osób bez uzasadnionej przyczyny, 1 osoba nie została przyjęta przez jednostkę, 1 osoba otrzymała zasiłek stały.

Osoby skierowane do prac społecznie użytecznych wykonywały pracę w wymiarze nieprzekraczającym 10 godzin tygodniowo i 40 godzin miesięcznie. Wynagrodzenie za pracę

wynosiło 8,70 zł i wypłacane było przez MOPS wszystkim osobom wykonującym prace na terenie miasta. Uczestnicy przepracowali łącznie 3.884 godzin.

Wydatki wyniosły 39.376,70 zł. Wartość otrzymanej z Powiatowego Urzędu Pracy refundacji świadczeń wyniosła 23.536,32 zł.

2. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej

MOPS wydaje decyzje na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1373 z późn. zm.) oraz w oparciu o zarządzenie Nr 294/2017 Prezydenta Miasta Stargard z dnia 2 sierpnia 2017 r. w sprawie upoważnienia Dyrektora i Zastępców Dyrektora MOPS w Stargardzie do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w sprawach potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej. Z potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie ww. ustawy na okres 90 dni mogą korzystać:

- osoby nieubezpieczone,
- osoby posiadające obywatelstwo polskie,
- osoby posiadające miejsce zamieszkania na terytorium RP,
- osoby, które spełniają kryterium dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej, co do których nie stwierdzono dysproporcji pomiędzy dochodem a rzeczywistą sytuacją majątkową.

W 2020 r. w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej wydano 528 decyzji administracyjnych (w 2019 r. - 516), w tym:

• potwierdzających prawo do ubezpieczenia -	275,
• odmawiających potwierdzenia prawa -	84,
• wygaszających potwierdzenie prawa do ubezpieczenia -	43,
• umarzających postępowanie -	110,
• uchylających prawo do ubezpieczenia -	16.

3. Pomoc osobom opuszczającym zakłady karne.

Zgodnie z Porozumieniem z dnia 13 czerwca 2000 r. zawartym pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej a Centralnym Zarządem Służby Więziennej w sprawie organizacji pomocy dla osób zwalnianych z zakładów karnych i ich rodzin, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 r. udzielił pomocy 22 osobom po opuszczeniu zakładu karnego. W celu poprawy sytuacji materialnej osadzonych i ich rodzin, osobom, które opuściły zakład karny przyznano następujące świadczenia:

• zasiłki celowe	-	7,
• zasiłki okresowe	-	15,
• zasiłki stałe	-	6,
• potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych	-	5,
• skierowanie do schroniska	-	2,
• wyżywienie w Centrum Socjalnym Caritas	-	2,
• zasiłki na zakup posiłku lub żywności	-	19.

Pracownicy socjalni podpisali 4 kontrakty socjalne, które szczegółowo określały kierunki działań zmierzających do poprawy sytuacji życiowej osób po opuszczeniu zakładu karnego i ich rodzin.

Uzgodnienia dotyczyły m.in.: obowiązku uzyskania dowodu osobistego, złożenia niezbędnych dokumentów w celu uzyskania mieszkania komunalnego, poszukiwania pracy i w razie jej otrzymania – utrzymania zatrudnienia, uczestnictwa w programie CIS.

Celem zawierania kontraktów była szeroko rozumiana reintegracja zawodowa i społeczna.

Pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną z 6 osobami zwolnionymi z zakładu karnego. Spośród osób, które opuściły w 2020 r. zakłady karne i zwróciły się o pomoc społeczną, 16 osób powróciło do własnych rodzin posiadających lokale mieszkalne, a 2 osoby przebywały w schronisku dla osób bezdomnych. Pozostałe osoby przebywały u znajomych.

4. Współdziałanie z Centrum Integracji Społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Centrum Integracji Społecznej przy ul. Krasieńskiego 19 w Stargardzie w zakresie kierowania osób do zajęć w CIS wydając w tej sprawie decyzje, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego.

W zajęciach Centrum mogą brać udział osoby zagrożone wykluczeniem lub wykluczone społecznie, które własnym staraniem, wykorzystując posiadane możliwości i zasoby, nie są w stanie prawidłowo funkcjonować w społeczeństwie.

Działalność CIS uregulowana jest w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U.2016.1828 t.j. z późn. zm.).

W 2020 r. do programu reintegracji zawodowej i społecznej realizowanego przez CIS skierowano 53 osoby. CIS utworzył 2 grupy warsztatowe, w których szkoliło się i pracowało 79 osób (4 osoby z 2018 r., 22 osoby z roku 2019 i 53 osoby przyjęte w roku 2020).

- remontowo-porządkowa,
- opiekunek osób zależnych.

Osoby uczestniczące w szkoleniu w okresie próbnym, trwającym 1 miesiąc otrzymały 50 % zasiłku dla bezrobotnych, a następnie przez okres 11 miesięcy, uczestnicząc w szkoleniach i zatrudnieniu socjalnym otrzymywały świadczenie integracyjne w wysokości zasiłku dla bezrobotnych. Ubezpieczeniem zdrowotnym zostało objętych 46 osób. Koszt przekazanych przez MOPS składek na ubezpieczenie zdrowotne – 16.597 zł.

5. Obsługa techniczno-organizacyjna Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zasady postępowania w związku z przemocą w rodzinie reguluje ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i przepisy wykonawcze.

Zarządzeniem Nr 77/2012 z dnia 29 lutego 2012 r. z późniejszymi zmianami Prezydent Miasta Stargard powołał Zespół Interdyscyplinarny, za którego obsługę techniczno-organizacyjną odpowiedzialny jest MOPS.

Przedstawiciele instytucji odpowiedzialnych za wypełnianie „Niebieskich Kart” (pomoc społeczna, oświata, policja, służba zdrowia, MKRPA) po ich sporządzeniu, przekazują je do Zespołu Interdyscyplinarnego, którego siedziba znajduje się w MOPS. Zespół Interdyscyplinarny w 2020 r. odbył 8 posiedzeń, podczas których realizował procedury związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W 2020 r. wpłynęło 249 formularzy Niebieska Karta, z czego 58 jako kolejne zdarzenie w rodzinie. Zespół powołał 190 grup roboczych. Łącznie w 2020 r. prowadzono 321 procedur Niebieska Karta w związku z kontynuacją spraw z lat poprzednich. Wydatki na obsługę wyniosły 300 zł. W 2020 r. pracownicy socjalni w przypadku 11 rodzin złożyli wnioski do sądu o umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej ze względu na zagrożenie przemocą.

W sprawach dotyczących przemocy w rodzinie, pracownicy socjalni przeprowadzili 23 interwencje domowe współpracując z funkcjonariuszami policji, kuratorami sądowymi

i pedagogami szkolnymi. Wypełnili 21 formularzy „Niebieska Karta” część A i przekazali do Zespołu Interdyscyplinarnego. Ponadto w 6 przypadkach skierowali wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie o zastosowanie leczenia odwykowego.

Z pomocy finansowej i w naturze korzystało 39 rodzin dotkniętych przemocą.

6. Obsługa techniczna Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie realizuje zadania w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi. Wydatki związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi obejmują działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Na działalność Komisji w 2020 r. wydatkowana została kwota według planu 135.950,09 zł. Sfinansowano następujące zadania:

• wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi	63.581,63 zł,
• wynagrodzenia biegłych psychiatrów i psychologów	4.980,00 zł,
• zaliczki sądowe na biegłych, koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	84,20 zł,
• wynagrodzenia członków Komisji	65.754,00 zł,
• inne (ZFŚS, szkolenia, itd.)	1.550,26 zł

Członkowie Komisji w ramach prowadzonych działań, w szczególności:

- prowadzili 144 sprawy, w tym 88 wobec osób zgłoszonych w 2020 r., z tego 65 zgłoszeń dotyczyło mężczyzn, a 23 kobiet,
- zdecydowali o wystosowaniu do Sądu Rejonowego w Stargardzie 13 wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego i reprezentowali Komisję w powyższych sprawach,
- umorzyli 37 spraw z uwagi na ukończenie terapii, nie stwierdzenie przez biegłych uzależnienia, wycofanie sprawy przez osoby zgłaszające lub przekazanie sprawy do innej GKRPA zgodnie z właściwością miejscową,
- przeprowadzili kontrolę 5 punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- zaopiniowali 59 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

VI. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej zdeterminowane są czynnikami zewnętrznymi i mogą ulegać zmianom zarówno w danym roku, jak i na przestrzeni kolejnych lat.

W przypadku wsparcia finansowego i usług, potrzeby są uzależnione najczęściej od: wzrostu lub spadku bezrobocia, ilości osób niepełnosprawnych lub długotrwale i ciężko chorych, wzrostu kosztów utrzymania (zakup żywności, wysokość opłat mieszkaniowych, itd.), postępującego rozpadu więzi rodzinnych (brak opieki nad osobami starszymi i opieki obojga rodziców nad dziećmi), bezdomności, ilości osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i hazardu, przemocy w rodzinie, posiadania przez osoby wykształcenia nieodpowiadającego potrzebom rynku pracy lub braku wykształcenia, ilości przestępstw i osób osadzonych w zakładach karnych, itd.

1. Potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej.

Tabela 7. Potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej na 2021 r.

Formy pomocy	Potrzeby	Plan wydatków	Różnica
Oplaty za domy pomocy społecznej	5 250 000,00	5 000 000,00	-250 000,00
Zasiłki stałe	2 500 000,00	2 295 829,00	-204 171,00
Schronienie	180 000,00	112 800,00	-67 200,00
Razem:	12 696 062,00	12 174 691,00	-521 371,00

Jak wynika z powyższej tabeli na realizację zadań w roku 2021 brakuje kwoty 521.371,00 zł.

Przewiduje się niedobory w pozycji opłaty za domy pomocy społecznej – 250.000,00 zł. Zadanie to stanowi najpoważniejsze wyzwanie finansowe Ośrodka. Wzrasta zarówno liczba osób wymagających tej formy opieki jak i koszty utrzymania tych osób w placówkach.

Niedoszacowane są także wydatki na schronienie – 67.200, 00 zł na co wpływ ma zmiana formy finansowania i wzrost liczby osób korzystających z tej formy schronienia.

Na wypłaty zasiłków stałych występuje brak kwoty 204.171,00 zł. Z uwagi na konieczność realizacji wypłat obligatoryjnych w ściśle określonych przepisami kwotach oraz dotowaniem tych zadań przez administrację rządową, plan wydatków w ciągu roku zostanie zwiększony przez Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie do wysokości potrzeb.

W pozostałych przypadkach plan jest adekwatny do potrzeb.

2. Potrzeby szkoleniowe.

Z uwagi na interdyscyplinarność zagadnień, którymi zajmują się pracownicy pomocy społecznej oraz częstą zmianę przepisów prawnych, zachodzi konieczność ciągłego samokształcenia i brania udziału w szkoleniach.

W budżecie MOPS na szkolenia zaplanowane są środki w kwocie 28.352,00 zł. W przypadku pojawienia się na rynku szkoleń bezpłatnych lub dotowanych, pracownicy MOPS korzystać będą również z tej oferty.

3. Potrzeby związane z zabezpieczeniem funkcjonowania Ośrodka.

Potrzeby związane z utrzymaniem Ośrodka, z wyłączeniem wynagrodzeń i pochodnych oszacowano na 1.137.750,00 zł. Przewidziana w budżecie MOPS kwota powinna zapewnić regulowanie opłat, zakup usług i materiałów biurowych, wykonywanie drobnych remontów i napraw w stopniu niezbędnym oraz konieczną wymianę sprzętu elektronicznego czy wyposażenia w związku z ich zużyciem.

4. Potrzeby w zakresie rozwoju usług na rzecz świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Z uwagi na to, że wiele osób sprawując opiekę nad osobą zależną (dziecko lub rodzic) nie może liczyć na pomoc rodziny, konieczne będzie zapewnienie ze strony władzy samorządowej pomocy w formie opieki wytchnieniowej.

W grudniu 2020 roku MOPS przystąpił do konkursów dotyczących realizacji Programów Ministra Rodziny i Polityki Społecznej tj. „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2021 oraz „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2021.

Program „Opieka Wytchnieniowa” adresowany jest do członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Natomiast Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” kierowany jest do osób niepełnosprawnych i ma na celu wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym.

VII. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny.

1. Realizacja zadań.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania należące do właściwości gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020.821 t.j.).

W oparciu o art. 176 pkt 1 ww. ustawy Rada Miejska w Stargardzie dnia 17 grudnia 2019 r. podjęła Uchwałę Nr XIII/158/2019 w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Stargard na lata 2020 – 2022.

Program ten był realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie oraz przedstawicieli lokalnych instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny.

Niniejszy Program uwzględniał kierunki działań w trzyletniej perspektywie i był spójny w szczególności ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Stargard Szczeciński na lata 2014-2020. Nadrzędnym celem Programu było przede wszystkim Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe Programu:

1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej.
2. Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.
3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Tabela 8. Cel szczegółowy 1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/Miernik
1.	Realizacja programów mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (Szkoła dla Rodziców)	Z uwagi na COVID-19 zajęcia w ramach Szkoły dla Rodziców nie były prowadzone
2.	Wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży.	Placówki opiekuńcze i wychowawcze (żłobki i kluby dziecięce, przedszkola)	Liczba dzieci – łącznie 2.866 dzieci tj.: żłobek miejski - 193 żłobki prywatne – 227 klub dziecięcy - 38 przedszkola miejskie – 1.531 przedszkola niepubliczne - 877
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (zajęcia prowadzone w ramach projektów)	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 r. nie realizował dla dzieci żadnych projektów z uwagi na COVID - 19
		Placówki kulturalno-oświatowo-sportowe (Młodzieżowy Dom Kultury, Stargardzkie Centrum Kultury, OSiR, kluby sportowe)	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych – 3.685 (w tym: MDK – 591 SCK – 615 OSiR – 2.479)
		Szkoły (zajęcia prowadzone w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”)	W 2020 r. nie zostały zrealizowane zajęcia w przedmiotowym obszarze.
		Organizacje pozarządowe	Liczba rodzin/dzieci korzystających z oferty łącznie – 212 tj.: Związek Harcerstwa Polskiego -70 Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – 85 Stowarzyszenie Potrzebny Dom – 57
3.	Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych i promocja modelu rodziny wielodzietnej.	Urząd Miejski, miejskie spółki oraz jednostki organizacyjne, podmioty niepubliczne	Liczba podmiotów publicznych i prywatnych udzielających ulgi – 37
4.	Wspieranie finansowe rodzin w wychowywaniu dzieci zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin - 7475 Liczba dzieci – 11.579
5.	Wspieranie finansowe kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin - 5 Liczba dzieci – 5
6.	Wspieranie finansowe zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie realizacji szczegółowych warunków realizacji Rządowego Programu „Dobry start”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin - 5229 Liczba dzieci - 7101

W celu umocnienia rodziny i wypełniania przez nią prawidłowej funkcji opiekuńczo-wychowawczej realizowanych jest w mieście wiele działań, które ujęto w powyższej tabeli. Działania te skierowane są do wszystkich rodzin, a w szczególności do rodzin wielodzietnych i wykazujących problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Osiągnięcie efektów powyższego Programu uzależnione jest od zaangażowania w jego realizację nie tylko instytucji i organizacji działających na terenie Miasta Stargard, ale również od samych beneficjentów, do których ten Program jest kierowany.

Program „Szkoła dla Rodziców” prowadzony był przez psychologów i terapeutów zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w ramach Programu Miejskiego „Szkoła-Rodzina-Środowisko”. Od stycznia do grudnia 2020 roku miały odbyć się dwie edycje zajęć edukacyjnych dla rodziców w ramach „Szkoła dla Rodziców”. Pierwsza edycja miała rozpocząć się w marcu 2020 roku, druga zaś w październiku 2020 roku z uwagi na pandemię przeprowadzenie zajęć było niemożliwe.

Kolejnym zadaniem w ramach działań profilaktycznych było wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży. Działania obejmowały wsparcie w procesie opieki i wychowania od najmłodszych lat dziecka. Realizatorami zadań były żłobki miejskie, przedszkola, szkoły, placówki kulturalno-oświatowe, organizacje pozarządowe, MOPS. Instytucje i organizacje w ramach swych działań zapewniały opiekę, proces edukacyjny oraz wspierały proces wychowawczy dziecka. Ich działania obejmowały też organizację czasu wolnego – jako alternatywę dla tzw. ulicy. Ze wsparcia w wychowaniu dzieci w formach przedszkolnych i żłobkowych skorzystało w 2020 r. – 2.866 dzieci, co daje w stosunku do 2019r. wzrost uczestnictwa o 113 dzieci (w 2019 r. – 2.753 dzieci).

Realizatorem zadania z zakresu rozwijania systemu ulg skierowanych do rodziny wielodzietnej był Urząd Miejski w Stargardzie, miejskie spółki, jednostki organizacyjne oraz podmioty niepubliczne. W 2020 r. ulgi udzielało łącznie 37 podmiotów (publicznych – 10 i prywatnych – 27).

Stargardzka Karta Mieszkańca „Duża Rodzina”, Zachodniopomorska Karta Rodziny i Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny wydawane są w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Miejskiego w Stargardzie przy ul. Czarnieckiego 17. Karty wydawane są bezpłatnie.

Wskaźnikiem dla osiągnięcia celu była liczba rodzaju ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych. Z roku na rok można było zaobserwować do 2018 roku wzrost liczby rodzajów ulg. Jednak w 2020 r. liczba podmiotów umożliwiająca mieszkańcom skorzystanie z ulg zmalała o 2 podmioty w stosunku do roku 2019.

Do korzystania ze wsparcia w postaci ulg i zniżek uprawnieni są członkowie rodzin zamieszkujący na terenie Stargardu i składających się z rodziców/jednego rodzica mających na utrzymaniu troje i więcej dzieci w wieku do ukończenia 24. roku życia w przypadku, gdy dziecko uczy się lub studiuje – dotyczy SKM „Duża Rodzina” plus osoba musi wykazać, że rozliczyła podatek dochodowy wskazując miejsce zamieszkania Stargard.

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny – uprawnieni są rodzice, małżonkowie rodzica, którzy mają, bądź mieli na utrzymaniu, co najmniej troje dzieci (bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku), a dzieci mogą uzyskać kartę do ukończenia 18 roku życia, bądź do 25 roku życia, gdy kontynuuje naukę, a w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności bez ograniczeń wiekowych.

Zachodniopomorska Karta Rodziny – uprawnieni są rodzice/ rodzic prowadzący wspólne gospodarstwo domowe z minimum dwojgiem dzieci oraz dzieci (do 18. roku życia lub 26.

roku życia w przypadku kontynuowania nauki, dożywotnio w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności) z terenu województwa zachodniopomorskiego.

Do tych rodzin zalicza się także rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Nadal z uprawnień mogą korzystać rodzice, jeżeli sąd nie odebrał im władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci. Od 1 stycznia 2019 r. upoważniająca do wielu zniżek karta przysługuje tym rodzicom, którzy mają lub w przeszłości mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci – bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku.

W 2020 r. zajęcia pozalekcyjne w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko (w latach ubiegłych 2018- 2019 prowadzone były w szkołach), nie odbywały się z uwagi na pracę szkół w systemie zdalnym spowodowane wprowadzonymi obostrzeniami z powodu koronawirusa. Brak możliwości realizacji zadania przez szkoły mogło spowodować zainteresowanie ofertami organizacji pozarządowych skierowanych do dzieci i młodzieży w celu zagospodarowania ich czasu wolnego. W 2020 r. nastąpił spadek liczby dzieci korzystających z oferty organizacji o 96 dzieci w stosunku do roku 2019 r.

Kolejnym wsparciem dla rodzin i ich dzieci było świadczenie wychowawcze czyli „Program Rodzina 500 plus” realizowany na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.). Świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do dnia ukończenia 18. roku życia. Do 30.06.2019 r. świadczenie wychowawcze wypłacane było bezdochodowo na drugie i kolejne dziecko. Świadczenie na pierwsze dziecko uzależnione było od dochodu rodziny. Od lipca 2019 r., prawo do świadczenia przysługuje na wszystkie dzieci, bez względu na dochód i ustalone jest do 31.05.2021 r.

W 2020 r. ze wsparcia w postaci świadczenia wychowawczego skorzystało 7.475 rodzin, a w nich 11.579 dzieci (w 2019 r. – 7.139 rodzin a w nich 10.987 dzieci). Jak wynika z powyższego, w roku 2020, nastąpił wzrost ilości rodzin, a tym samym dzieci uprawnionych do tego świadczenia.

W przypadku, gdy osoba uprawniona do świadczenia wychowawczego marnotrawi wypłacane jej świadczenia, organ właściwy może należne świadczenie wychowawcze przekazywać w całości lub w części w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług. W roku 2020 w formie rzeczowej realizowano świadczenie dla 1 rodziny.

Dodatkowym wsparciem dla rodzin było świadczenie wypłacane na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”. Świadczenie przysługuje na dziecko w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia 20. roku życia lub 24. roku życia w przypadku osób legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. W 2020 r. z powyższego wsparcia skorzystało 5.229 rodzin, w tym 7.101 dzieci (w 2019 roku skorzystało 5.286 rodzin, w tym 7.148 dzieci).

Kolejnym wsparciem skierowanym do rodzin zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” jest świadczenie wypłacane z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000zł. W roku 2020 zostały wypłacone 5 osobom świadczenia.

Tabela 9. Cel szczegółowy 2. Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/Miernik
1.	Zabezpieczenie rodzinom pomocy socjalnej (świadczenia pieniężne i niepieniężne) oraz zatrudnienia wspomaganego (prace społecznie użyteczne, Centrum Integracji Społecznej).	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej – 1.897, Liczba rodzin z dziećmi – 367, Liczba rodzin z dziećmi, w których zdefiniowano problemy w wypełnianiu funkcji opiek.-wychowawczych - 60, świadczeń rodzinnych – 3.497, świadczeń alimentacyjnych – 413, świadczeń wychowawczych – 7.475, dodatków mieszkaniowych – 943, stypendium szkolnego – 213, Liczba rodzin korzystających z zatrudnienia wspomaganego: PSU – 24, CIS – 79, Liczba monitorowanych rodzin dysfunkcyjnych – 60
		Organizacje pozarządowe (np. Centrum Socjalne Caritas)	Liczba świadczeniobiorców: Chrześcijańska Służba Charytatywna – 800 Centrum Socjalne Caritas – 79
2.	Zabezpieczenie pomocy specjalistycznej w różnych obszarach (uzależnienia, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność).	Miejski Ośrodek Pomocy społecznej (Zespół ds. przemocy i pomocy psychologiczno-terapeutycznej)	Liczba dorosłych objętych terapią - 86 Liczba dzieci objętych terapią - 53 Liczba porad: - psychologicznych – 822 - prawnych – 816 - socjalnych – 1.225
		Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia	Liczba osób objętych terapią – 306 (finansowane przez Miasto)
		Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób objętych postępowaniem – 144 w tym 88 zgłoszone w 2020, w tym 58 rodzin z dziećmi.
		Organizacje pozarządowe	Liczba osób korzystających z proponowanej oferty pomocy – 929
3.	Zapewnienie możliwości szybszego dostępu do lokali komunalnych niezbędnych dla rodzin zagrożonych umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej.	Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	Liczba rodzin, które otrzymały lub zamieniły lokal komunalny w związku z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej – 0
4.	Zapewnienie pomocy rodzinom w formie pracy z asystentem rodziny i obejmowanie pomocą rodziny wspierającej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny - 50 Liczba rodzin wspierających - 0 Liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej – 0
5.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych monitoringiem – 4
6.	Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów rodzin.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieska Karta – 321, w tym rodzin z dziećmi – 138

		Szkolne Grupy Konsultacyjne działające w ramach Programu „Szkoła Rodzina, Środowisko”	W 2020 r. nie odbyły się spotkania w przedmiotowym obszarze
7.	Prowadzenie projektów/programów dotyczących aktywizacji społecznej dla rodziców.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodziców biorących udział w programach- 0
8.	Prowadzenie programów/projektów dla dzieci z udziałem rodziców m.in. z okazji Dnia Dziecka, Mikołajek itp.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci biorących udział w programach- 0
9.	Organizacja obozów socjoterapeutycznych, w tym w szczególności dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem przemocy oraz obozów terapeutycznych dla osób dorosłych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	W 2020 r. z uwagi na COVID - 19 zadania nie realizowano

Do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych niezbędne jest w pierwszym rzędzie zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny, tzn. świadczeń pieniężnych i niepieniężnych oraz możliwości podjęcia pracy w ramach zatrudnienia wspomaganego.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w 2020 r. wynosiła 1.897 rodzin, w tym 367 rodzin z dziećmi. Wśród 367 rodzin w 60 rodzinach zdiagnozowano problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dla porównania w roku 2019 liczba rodzin objętych pomocą społeczną wynosiła 1.929, w tym 407 rodzin z dziećmi, a problemy opiekuńczo-wychowawcze przejawiało 58 rodzin.

Zauważyć można, że w porównaniu z rokiem 2019 nastąpił spadek zarówno ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy jak i zmniejszyła się liczba rodzin z dziećmi korzystająca z pomocy. Natomiast liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi pozostaje na podobnym poziomie.

Efektom pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych w rejonach opiekuńczych jest szybkie identyfikowanie problemów w rodzinie, podejmowanie adekwatnych działań przez pracownika socjalnego lub odpowiedniego specjalistę. Do rodzin ze stwierdzonymi dysfunkcjami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych kierowane są zintensyfikowane działania mające na celu wyrównanie deficytów bądź ich kompensowanie.

Udzieloną pomoc rozgraniczyć można na : monitoring, poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne, terapię i asystenturę. Jest to kompleksowe wsparcie dla rodzin obejmujące wszystkie występujące problemy.

Z analizy przedstawionych danych wynika, że część rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze korzysta z oferowanego wsparcia chcąc dokonać zmiany w swym życiu. Można zatem wnosić, że powinna być kontynuowana praca nad motywacją klientów, co w rezultacie skłoni ich do skorzystania ze wskazanej oferty, czego konsekwencją będą pożądane zmiany w rodzinie.

Pomoc specjalistyczną w różnych obszarach udzielały m.in.: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz organizacje pozarządowe.

Z proponowanej oferty organizacji pozarządowych w 2020 r. skorzystało 929 osób (w 2019 r. – 915 osób). Wsparcia udzielały w szczególności: Poradnia MONAR- 322 osoby,

Stargardzkie Stowarzyszenie Klubu Abstynenta „ALA”- 533 osoby, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy – 13 osób oraz Stowarzyszenie Nauczycieli i Rodziców Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi – 26 osób, Gminny Ośrodek Wsparcia – 35 osób. Zatem w stosunku do 2019 roku nastąpił wzrost o 14 osób korzystających z oferty ww. organizacji.

W ramach działalności w 2020 r. postępowaniem MKRPA objęte były 144 rodziny w tym 58 rodzin to rodziny z dziećmi.

Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w 2020 r. obejmowała terapię – 306 osób, których wsparcie było finansowane przez Miasto. W porównaniu z 2019 r. liczba osób wzrosła znacząco o 252 osoby (w 2019 r. terapię objęto 54 osoby).

W celu wspierania rodzin niewydolnych wychowawczo Uchwałą Nr VIII/68/2015 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 26 maja 2015 r. stworzono możliwość przydziału lokalu komunalnego rodzinom zagrożonym odebraniem dzieci i umieszczeniem ich w pieczy zastępczej z powodu złych warunków mieszkaniowych lub rodzinom, których dzieci z tego powodu w pieczy zastępczej zostały umieszczone.

W 2020 r. pracownicy socjalni nie wytypowali żadnej rodziny do uzyskania tego rodzaju pomocy. Jednym z głównych kryteriów przyznania lokalu komunalnego było zrealizowanie planu pracy zawartego z asystentem rodziny i pracownikiem socjalnym. Przeszkodą wytypowania rodzin do uzyskania tego rodzaju lokalu okazały się zadłużenia czynszowe obecnie zajmowanych lokali przez rodzinę.

MOPS zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zapewniał rodzinom przeżywającym trudności wsparcie i pomoc asystenta rodziny.

- Łączna liczba rodzin objętych pracą asystentów - 50, w tym:
  - do 3 m-cy – 6,
  - powyżej 3 do 12 m-cy – 14,
  - powyżej 1 roku – 30.
- Łączna liczba rodzin, z którymi asystenci zakończyli współpracę – 16, w tym:
  - ze względu na osiągnięte cele – 3,
  - ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodziny (m. in. zmiana adresu poza Stargard, rezygnacja ze współpracy) – 9,
  - ze względu na brak efektów – 3,
  - ze względu na zmianę postanowienia sądu – 1.
- Liczba rodzin, w których pomimo zakończonej współpracy prowadzony był monitoring – 4.

Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wynosił 24 miesiące.

Czas pracy asystentów jest długotrwały. Wynika to z faktu, że w rodzinach tych występują problemy sprzężone. Członkowie rodzin odznaczają się znacznym deficytem umiejętności społecznych, na co nakładają się często zaburzenia psychiczne lub upośledzenie umysłowe. W wielu przypadkach praca asystentów polegała na treningu umiejętności.

Asystent rodziny, w sytuacji gdy zakończył pracę z rodziną w związku ze zrealizowanym planem pracy, prowadził w tej rodzinie monitoring sytuacji rodziny we współpracy z pracownikiem socjalnym.

Zgodnie z art. 176 pkt 3 ppkt b i c ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jednym z zadań Gminy jest powoływanie rodzin wspierających i tworzenie placówek wsparcia dziennego.

W 2020 r. nie powołano rodzin wspierających. Pracownicy socjalni i asystenci rodzin, prowadząc rozeznanie w środowisku, nie wyłonili osób, które byłyby z bezpośredniego

otoczenia dziecka, miały odpowiednie predyspozycje i umiejętności wychowawcze oraz były chętne do pełnienia takiej funkcji.

Na terenie Miasta Stargard w 2020 r. w oparciu o Ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej prowadzona była przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie jedna placówka wsparcia dziennego w formie podwórkowej, znajdującej się przy ul. R. Traugutta 16/1 oraz dwie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, znajdujące się przy ul. 11 Listopada 22 i ul. M. Konopnickiej 1.

Placówki prowadziły zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, a dodatkowo placówka podwórkowa prowadziła zajęcia animacyjne.

Placówki działały we wszystkie dni robocze, w godzinach dostosowanych do potrzeb uczestników oraz rodziców/opiekunów. Adresatami zadania były w szczególności dzieci i młodzież z rodzin z problemami alkoholowymi, narkomanią, zagrożonych przemocą i wykluczeniem społecznym. Z powyższego wsparcia korzystało 85 dzieci z terenu miasta. Wśród wszystkich uczęszczających do placówek dzieci w 2020 roku 7 dzieci (z pięciu rodzin) było objętych wsparciem asystenta rodziny.

Liczba dzieci uczęszczających do poszczególnych placówek w okresie od stycznia do grudnia 2020 r. wynosiła 85 dzieci (w tym przy ul. Traugutta: 19 dziewczynek i 11 chłopców, przy ul. 11 Listopada: 11 dziewczynek i 14 chłopców oraz przy ul. Konopnickiej: 15 dziewczynek i 15 chłopców).

Placówki zapewniały uczestnikom opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe oraz umożliwiały rozwój zainteresowań poprzez prowadzenie zajęć plastyczno-technicznych, artystycznych, kulinarnych oraz ruchowych.

Prowadzone były również zajęcia animacyjne, socjoterapeutyczne oraz edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień dla dzieci, młodzieży oraz ich rodzin.

Dzieci uczęszczające do ww. placówek brały udział w projekcie „Dziecko w domu – Należne miejsce” współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, dzięki czemu 16 rodzin mogło korzystać z pomocy pedagoga rodzinnego, psychologa i prawnika, którzy na bieżąco rozwiązywali problemy wychowanków i ich rodzin. Zorganizowane zostały warsztaty podczas których rodzice mogli się wypowiedzieć czego jeszcze oczekują i jaka pomoc jest im potrzebna. Placówka przy ul. Traugutta organizowała wypoczynek w okresie ferii oraz oferowała pomoc i informacje jak również adresy instytucji pomocowych, wzmocniano poczucie odpowiedzialności za siebie.

Dzieci pod okiem terapeutów uczone były rozwijania umiejętności niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w środowisku.

Placówki w okresie od stycznia do marca 2020 r. i od 1 czerwca do 23 października 2020 r. działały zgodnie z harmonogramem w formie bezpośredniego kontaktu z dziećmi i rodzicami. Natomiast w okresie od kwietnia do maja 2020 r. oraz od 24 października 2020 r. do dowołania zgodnie z decyzją Wojewody Zachodniopomorskiego zajęcia w ww. placówkach były zawieszone i odbywały się w formie zdalnej.

W okresie zawieszenia zajęć stacjonarnych zorganizowano pracę on-line poprzez komunikatory typu: skype, messenger i whatsapp. Dzieciom udzielana była codzienna pomoc w odrabianiu lekcji i wsparcie pedagogiczne poprzez indywidualne rozmowy na Skype z każdym dzieckiem oraz odbywała się socjoterapia on-line m.in.: „Moje sukcesy”, „Czego się wstydzimy”, „Mój zły dzień”, „Empatia”, „Odreagowanie”, „Wstyd”, i „Co Nam Nowy Rok Przyniesie”.

Interdyscyplinarne podejście pracowników różnych instytucji do rozwiązywania problemów rodzin rozwijane było poprzez pracę w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grupach roboczych oraz w zakresie realizacji Miejskiego Programu

„Szkoła, Rodzina, Środowisko”, który obejmuje swym działaniem trzy wskazane w nim obszary.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2020 roku prowadził w 321 rodzinach procedury Niebieskie Karty, w tym w 138 rodzinach z dziećmi. Weryfikacja podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie prowadzona jest podczas pracy powołanych przez zespół grup roboczych. W stosunku do 2019 roku nastąpił wzrost rodzin, w których prowadzona była procedura Niebieskie Karty o 22 rodziny.

Powyższe, w ocenie członków zespołu, wynika z większej wiedzy społeczeństwa na temat przemocy w rodzinie, co skutkuje reakcją na zaobserwowane nieprawidłowe zachowania. Wzrosła również świadomość mieszkańców miasta odnośnie oferty skierowanej do rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

W ramach obszaru „Rodzina” prowadzone są zajęcia terapeutyczne i poradnictwo psychologiczne realizowane przez MOPS we współpracy ze szkołami. Jednak w 2020 roku z uwagi na epidemię COVID – 19 terapia częściowo odbywała się w formie kontaktów telefonicznych. Z tego samego powodu nie zorganizowano obozu terapeutycznego dla rodzin z problemem przemocy.

W obszarze „Środowisko”, pracownicy socjalni uczestnicząc w pracach grup roboczych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie zyskują lub poszerzają wiedzę na temat rodzin wykazujących deficyty umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, co powoduje przyspieszenie udzielenia stosownej pomocy.

Tabela 10. Cel szczegółowy 3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/Miernik
1.	Współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba wspólnie sporządzonych planów pracy z rodziną – 12
2.	Udział w Zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba spotkań zespołów - 161
3.	Interdyscyplinarne działania uwzględniające przyczyny umieszczania dziecka w pieczy zastępczej, w tym pomoc: <ul style="list-style-type: none"> • socjalna • specjalistyczne poradnictwo • dostęp do mieszkań komunalnych. 	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Instytucje i organizacje działające na rzecz rodziny	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny – 15 Liczba dzieci adoptowanych – 4

Dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej zapewnia się opiekę i wychowanie w pieczy zastępczej. Piecza zastępcza zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub, gdy jest to niemożliwe, dążenie do przysposobienia dziecka, a także zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-edukacyjnych.

W celu wymiany informacji i podejmowania działań mających na celu ocenę sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, zarówno pracownicy socjalni jak i asystenci rodzin, uczestniczyli w okresowych ocenach odbywających się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz w Centrum Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych.

W przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej bądź rodzinnym domu dziecka oceny dokonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej. Natomiast w przypadku dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, oceny dokonuje zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka.

Efektem pracy zarówno instytucji jak i rodzin jest powrót 15 dzieci do domów rodzinnych i adopcja 4 dzieci oraz kolejna 2 dzieci, które były w trakcie procesu preadopcyjnego (styczność dzieci z przyszłymi rodzicami adopcyjnymi).

Asystenci zobligowani są również do wspierania i pomocy rodzinom biologicznym, których dzieci są umieszczone w pieczy zastępczej na rzecz ich powrotu do środowiska rodzinnego.

Zgodnie z Ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych tut. Ośrodek w 2020 r. ponosił koszty związane z pobytem 2 dzieci w zakładzie opiekuńczo-leczniczym.

W 2020 r. w pieczy zastępczej przebywało łącznie - 239 dzieci, w tym w pieczy:

- instytucjonalnej - 62 z 37 rodzin,
- rodzinnej - 177 ze 137 rodzin,
w tym:
  - 106 dzieci w 88 rodzinach spokrewnionych,
  - 35 dzieci w 29 rodzinach zastępczych niezawodowych,
  - 25 dzieci w 16 rodzinach zastępczych zawodowych,
  - 11 dzieci w 4 rodzinnych domach dziecka.

Spośród 239 dzieci przebywających w pieczy zastępczej za 181 dzieci tut. Ośrodek ponosił odpłatność zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W tym za 1 dziecko umieszczone tut. Ośrodek nie ponosił odpłatności, gdyż rodzina zrezygnowała ze świadczeń z tytułu rodziny zastępczej. W przypadku kolejnej 3 dzieci umieszczonych w 2020 roku nie została naliczona jeszcze odpłatność oraz za 2 dzieci, które były umieszczone w trybie interwencyjnym Ośrodek nie ponosił odpłatności. Pozostałe 58 dzieci było umieszczonych w pieczy przed dniem wejścia w życie ustawy i za nie również odpłatność nie jest ponoszona.

Nadmienić należy, że dodatkowo 18 dzieci po opuszczeniu pieczy zastępczej lub w trakcie ich pobytu kontynuowały naukę. Spośród tych 18 dzieci za 10 dzieci tut. Ośrodek ponosił odpłatność, gdyż dzieci te przed kontynuowaniem nauki były umieszczone w pieczy zastępczej tj. po wejściu w życie od dnia 1 stycznia 2012 roku ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Natomiast za kolejnych 7 dzieci, które kontynuowały naukę odpłatność nie była ponoszona, gdyż dzieci były umieszczone przed 2012 r. oraz za 1 dziecko, które opuściło pieczę instytucjonalną również odpłatność nie była ponoszona.

Z rozeznań przeprowadzonych w 2020 r. przez pracowników socjalnych w zakresie sytuacji rodzin biologicznych wynikało, że:

- 3 rodziców przebywało za granicą,
- 24 rodziny odmówiły współpracy z asystentem,
- z 28 rodzinami nie udało się nawiązać kontaktu,
- w przypadku 25 rodzin pracownicy socjalni nie mieli informacji o aktualnym adresie zamieszkania lub był on nieznany,
- 2 osoby przebywały w zakładzie karnym,
- 8 osób nie przebywało na terenie Stargardu,

- 16 rodzin wyraziło zgodę na współpracę z asystentem rodziny i były objęte wsparciem,
- 2 rodzicom nie zaproponowano wsparcia z uwagi na upośledzenie umysłowe i zaburzenia psychiczne,
- 1 rodzina wyraziła zgodę na współpracę z asystentem, ale objęcie wsparciem nastąpi w 2021 r.,
- 5 rodziców biologicznych nie żyje,
- 2 rodziców było nieletnich,
- pełnoletnie dzieci 53 rodziców nadal przebywały w pieczy zastępczej,
- 1 rodzinie nie zaproponowano wsparcia asystenta rodziny z uwagi na to, że dziecko nie chciało powrócić do rodziny z powodu doznawanej przemocy,
- 1 rodzinie nie zaproponowano wsparcia asystenta, gdyż o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej tut. Ośrodek powziął pod koniec 2020 roku,
- 2 rodzicom nie zaproponowano wsparcia, gdyż był to 2-dniowy pobyt interwencyjny,
- 1 rodzic wyraził zgodę na asystenta ale otrzymał decyzję odmowną z powodu nieutrzymywania od 2019 roku kontaktu z dziećmi pozostającymi w pieczy i nadużywaniem alkoholu.

Wydatki związane z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyniosły 1.591.671,61zł, w tym:

Wspieranie rodziny - koszt 169.935,54 zł.

Koszt związany był z wypłatą wynagrodzeń i pochodnych, zakupem materiałów biurowych, itd. dla asystentów rodziny.

MOPS zatrudniał 5 asystentów rodziny (5 etatów) realizujących powierzone obowiązki w zadaniowym systemie pracy.

W 2020 r. Ośrodek pozyskał środki na częściowe sfinansowanie kosztów wynagrodzeń asystentów rodziny w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – dotacja w wysokości 1.700zł.

Pieczna zastępcza – koszt 1.395.845,74 zł + ZOL 25.890,33zł = 1.421.736,07zł.

Wydatki obejmowały współfinansowanie pobytu w pieczy:

- instytucjonalnej – 53 dzieci, w tym:
  - 20 dzieci w pierwszym roku pobytu,
  - 9 dzieci w drugim roku pobytu,
  - 24 dzieci w trzecim roku pobytu,
  - w łącznej kwocie 746.128,55zł.
- rodzinnej – 138 dzieci, w tym:
  - 20 dzieci w pierwszym roku pobytu,
  - 18 dzieci w drugim roku pobytu,
  - 100 dzieci w trzecim roku pobytu,
  - w łącznej kwocie 649.717,19 zł.
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy – za 2 dzieci – 25.890,33zł.

Nadmienić należy, że za niektóre dzieci w 2020 r. odpłatność regulowana była zarówno za pobyt w pieczy instytucjonalnej, jak i rodzinnej. Powyższe wynikało z przemieszczania się dzieci w ciągu roku pomiędzy pieczą instytucjonalną a rodzinną, ze względu na zmianę postanowień sądowych.

W oparciu o obowiązujące przepisy odpłatność gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wynosi: w pierwszym roku pobytu – 10 %, w drugim roku pobytu – 30 %, w trzecim roku pobytu – 50 % kosztów utrzymania.

2. Potrzeby związane z realizacją zadań.

Potrzeby na 2021 r. związane z realizacją Programu:

- w przypadku umieszczenia w 2021 r. kolejnych dzieci w pieczy zastępczej może wystąpić brak środków finansowych na pokrycie kosztów ich utrzymania.,
- w przypadku wzrostu rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi wymagającymi wsparcia asystenta rodziny wskazane byłoby zatrudnienie kolejnego asystenta rodziny.

VIII. Dodatki mieszkaniowe.

1. Dodatki mieszkaniowe.

Przyznawanie i wypłatę dodatków mieszkaniowych reguluje ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. 2019 r., poz. 2133 z późn. zm.).

Dodatki mieszkaniowe wypłacane są ze środków budżetu gminy.

Stanowią formę pomocy dla osób, które nie są w stanie pokryć wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania.

Pomoc ta ma charakter częściowy, co oznacza, że osoba, której przyznano dodatek musi ponosić i uiszczać we własnym zakresie (z własnego budżetu) pozostałą, poza dodatkiem mieszkaniowym, część opłat związanych z utrzymaniem lokalu. W przypadku niewnoszenia opłat przez okres 2 miesięcy, dodatek jest wstrzymywany, a po uregulowaniu tych zaległości, wypłata dodatku jest wznawiana.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom mającym tytuł prawny do lokalu, a także osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego pod warunkiem, że oczekują one na przysługujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu. Od 2010 roku osoby, które utraciły tytuł prawny do lokalu, lecz uczestniczą w Programie i zasadach udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją, podpisując kontrakt socjalny bądź ugodę z Zarządcą, również mogą korzystać z dodatku mieszkaniowego, gdy dotrzymują zobowiązań wynikających z zawartego kontraktu lub ugody.

W 2020 r. w ramach realizacji ww. Programu dodatek mieszkaniowy otrzymało 21 rodzin.

Obok tytułu prawnego wymagane jest także faktyczne zamieszkiwanie w lokalu, przez co rozumie się taką sytuację, gdy dana osoba przebywa w konkretnym mieszkaniu z zamiarem stałego pobytu, tj. chodzi o miejsce, gdzie koncentrują się wszystkie jej sprawy osobiste i majątkowe, choćby nawet przerwa w faktycznym przebywaniu w miejscu zamieszkania spowodowana była studiami, odbywaniem służby wojskowej, czy pobytem w zakładzie karnym.

Przyznanie dodatku uzależnione jest od średniego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego uzyskanego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku (175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% w gospodarstwie wieloosobowym; najniższa emerytura obowiązująca od marca 2020 roku to kwota 1.200,00 zł), powierzchni zajmowanego lokalu oraz od wysokości miesięcznych wydatków na lokal.

Jeżeli wnioskodawcy przysługuje dodatek mieszkaniowy, a w jego mieszkaniu nie ma centralnego ogrzewania, ciepłej wody lub instalacji gazu przewodowego, to wówczas

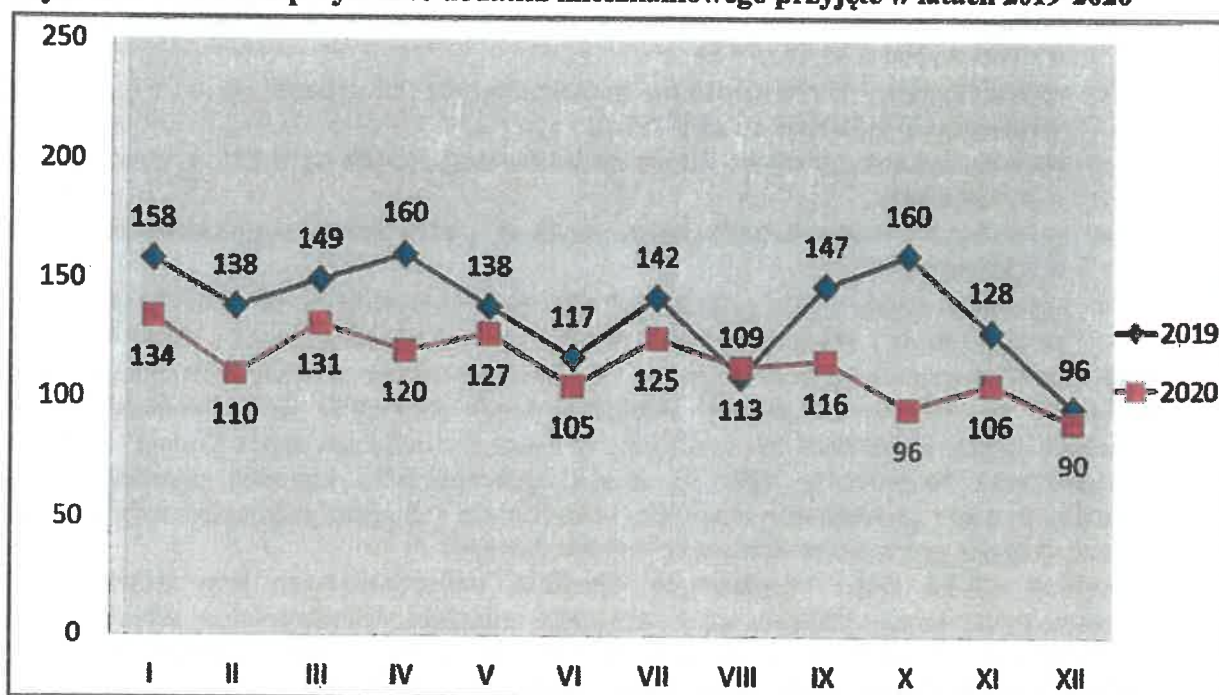

naliczany jest ryczałt na zakup opału, stanowiący część dodatku mieszkaniowego, który wypłaca się wnioskodawcy.

Decyzje przyznające dodatek mieszkaniowy wydawane są na okres 6 miesięcy. Ewentualne zmiany danych zawartych we wniosku lub deklaracji złożonej przez wnioskodawcę, które nastąpiły w okresie 6 miesięcy od dnia przyznania dodatku mieszkaniowego nie mają wpływu na wysokość wypłacanego dodatku mieszkaniowego.

W 2020 roku przyjęto 1.373 wnioski (w 2019 r. – 1.642) od 943 rodzin (w 2019 r. – 1.128). Ilość przyjętych wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego w latach 2019 – 2020 przedstawia wykres nr 1.

Wykres 1. Wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego przyjęte w latach 2019-2020

Poniesione wydatki na wypłatę dodatków mieszkaniowych z uwzględnieniem zwrotów nienależnie pobranych świadczeń obrazuje tabela nr .

Tabela 11. Struktura wypłaconych dodatków mieszkaniowych

Kategorie zasobów lokalowych	2020 r.			2019 r.		
	Liczba dodatków	Kwota dodatków (zł)	Średnia kwota dodatku (zł)	Liczba dodatków	Kwota dodatków (zł)	Średnia kwota dodatku (zł)
1) komunalne	1.817	344.404,30	189,55	2.380	402.349,43	169,05
a) podnajem kat. „E”, „Ea”	1.431	615.605,29	430,19	1.533	649.058,03	423,39
2) spółdzielcze	1.453	250.037,22	172,08	1.710	262.184,78	153,32
3) wspólnoty mieszkaniowe	1.577	305.758,40	193,89	1.802	330.213,04	183,25
4) prywatne	26	7.493,21	288,20	37	8.822,23	238,44
5) STBS	373	135.265,50	362,64	377	119.564,84	317,15
6) inne (prywatno-czynszowe, zakładowe, domy jednorodzinne)	1.436	603.567,90	420,31	1.627	676.457,36	415,77
Ogółem	8.113	2.262.131,82	278,83	9.466	2.448.649,71	258,68

Jak wynika z powyższej tabeli w ogólnej strukturze kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2020 r. najwyższy udział 27,21 % stanowiły dodatki mieszkaniowe na lokale podnajem kat. „E” i „Ea”, zaś najniższy oscylujący na poziomie 0,33% stanowiły dodatki mieszkaniowe na lokale prywatne. Ogółem ilość wypłaconych dodatków mieszkaniowych

w 2020 roku w stosunku do 2019 roku zmniejszyła się o 1.353, a kwota wypłat była niższa o 186.517,89 zł.

Na podstawie danych ujętych w tabeli należy stwierdzić, że w 2020 roku w stosunku do 2019 roku spadek zarówno ilości, jak też kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych wystąpił w odniesieniu do mieszkań:

- komunalnych - liczba dodatków mieszkaniowych zmniejszyła się o 563, a kwota wypłaconych świadczeń o 57.945,13 zł,
- podnajem kat. „E” i „Ea” - liczba dodatków mieszkaniowych zmniejszyła się o 102, a kwota wypłat o 33.452,74 zł,
- spółdzielczych - liczba dodatków mieszkaniowych zmniejszyła się o 257, a kwota wypłaconych dodatków o 12.147,56 zł,
- wspólnot mieszkaniowych - liczba dodatków zmniejszyła się o 225, a kwota wypłat o 24.454,64 zł,
- prywatnych – liczba dodatków zmniejszyła się o 11, a kwota wypłaconych świadczeń o 1.329,02 zł,
- prywatno-czynszowych, zakładowych i domów jednorodzinnych - liczba dodatków zmniejszyła się o 191, a kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych o 72.889,46 zł.

Podstawowymi czynnikami oddziałującymi na powstanie takiego zjawiska była mniejsza ilość wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego złożonych przez wnioskodawców zamieszkujących w lokalach komunalnych, w lokalach wynajmowanych Gminie – Miastu Stargard przez Stargardzkie TBS Sp. z o.o, spółdzielczych, wspólnot mieszkaniowych, prywatnych oraz prywatno-czynszowych, zakładowych i domach jednorodzinnych, a także wyższe dochody gospodarstw domowych wnioskodawców.

Natomiast spadek ilości wypłaconych dodatków mieszkaniowych przy jednoczesnym wzroście kwoty wypłat zauważa się w przypadku mieszkań wchodzących w skład zasobów STBS Sp. z o.o. W 2020 roku w stosunku do 2019 roku liczba dodatków zmniejszyła się o 4, zaś kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych wzrosła o 15.700,66 zł.

Zasadniczą przyczyną, która wywarła wpływ na zaistnienie tej sytuacji były niskie dochody wnioskodawców.

Porównując w ujęciu dynamicznym ilość wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2020 roku w stosunku do 2019 roku można zauważyć, że najwyższy spadek oscylujący na poziomie 29,73% nastąpił w zasobach prywatnych, zaś najniższy spadek kształtujący się na poziomie 1,06% wystąpił w odniesieniu do mieszkań znajdujących się w zasobach STBS Sp. z o.o.

Średnia kwota przyznanego dodatku mieszkaniowego wyniosła **278,83 zł** (w 2019 r. 258,68 zł).

Ogółem wydano 1.625 decyzji administracyjnych,

w tym:

• przyznające	-	1.312 (w tym: 2 decyzje na wnioski przyjęte w miesiącu listopadzie 2019 roku, 8 decyzji na wnioski przyjęte w miesiącu grudniu 2019 roku),
• odmowne	-	35 (w tym: 1 decyzja na wniosek przyjęty w miesiącu listopadzie 2019 roku, 2 decyzje na wnioski przyjęte w miesiącu grudniu 2019 roku),
• umarzające postępowanie	-	24,

- weryfikacyjne - 254 (wstrzymujące, wznowiające, wygaszające).

Natomiast 11 wniosków przyjętych w miesiącu grudniu 2020 roku rozpatrzono w miesiącu styczniu 2021 roku.

Postępowanie weryfikacyjne toczyło się w wyniku rozpatrywania 298 pism dotyczących wnioskodawców w sprawie przyznanych dodatków mieszkaniowych.

Ponadto 5 wniosków w tym 1 wniosek z miesiąca grudnia 2019 roku pozostawiono bez rozpoznania z uwagi na stwierdzone braki w dokumentach przedstawionych przez wnioskodawców, które nie zostały usunięte pomimo wystosowanego wezwania, co nie pozwoliło na rozpatrzenie wniosków, a tym samym wydanie ostatecznych decyzji.

Dokonano 26 wezwań wnioskodawców celem uzupełnienia braków w dokumentach oraz wydano 39 zaświadczeń dotyczących wypłat dodatków mieszkaniowych.

Pracownicy socjalni MOPS przeprowadzili 15 wywiadów środowiskowych u wnioskodawców ubiegających się o dodatek mieszkaniowy.

Dodatki mieszkaniowe przekazywane były na konta 44 administratorów mieszkań. Większość wypłacanych ryczałtów na zakup opału stanowiących część dodatku mieszkaniowego na wniosek wnioskodawców zostało przekazanych na konta zarządców, co miało znaczący wpływ na zmniejszenie zaległości wnioskodawców w opłatach za zajmowany lokal.

2. Zryczałtowany dodatek energetyczny.

Przyznawanie i wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego reguluje ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. 2020 r., poz. 833 z późn. zm.).

Zryczałtowany dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Odbiorca wrażliwy energii elektrycznej to osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Wysokość dodatku energetycznego na kolejne 12 miesięcy ogłasza minister właściwy do spraw energii, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

W okresie od dnia 01 stycznia 2020 roku do dnia 30 kwietnia 2020 roku wysokość dodatku energetycznego dla gospodarstwa domowego wynosiła:

- prowadzonego przez osobę samotną - 11,37 zł miesięcznie,
- składającego się z 2 do 4 osób - 15,80 zł miesięcznie,
- składającego się z co najmniej 5 osób - 18,96 zł miesięcznie.

W okresie od dnia 01 maja 2020 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku wysokość dodatku energetycznego dla gospodarstwa domowego wynosiła:

- prowadzonego przez osobę samotną - 10,94 zł miesięcznie,
- składającego się z 2 do 4 osób - 15,19 zł miesięcznie,
- składającego się z co najmniej 5 osób - 18,23 zł miesięcznie.

Wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, które zostało zlecone do wykonania gminie. Źródłem jego finansowania jest dotacja celowa z budżetu państwa obejmująca również koszt obsługi realizacji wypłat dodatku energetycznego w wysokości 2% zrealizowanych wypłat tego świadczenia.

Zryczałtowany dodatek energetyczny jest przyznawany wnioskodawcy będącemu odbiorcą

wrażliwym energii elektrycznej na okres przyznanego dodatku mieszkaniowego.

Wypłata dodatku energetycznego zgodnie z wolą wnioskodawcy wyrażoną w składanym wniosku o przyznanie zryczałtowanego dodatku energetycznego następuje w formie przelewu na rachunek bankowy wnioskodawcy lub na rachunek przedsiębiorstwa energetycznego, albo gotówką w kasie MOPS (wyłącznie, gdy lokal wnioskodawcy jest wyposażony w licznik przedpłatowy, a wnioskodawca nie posiada rachunku bankowego).

W 2020 roku przyjęto 401 wniosków (w 2019 r. – 448) od 196 rodzin (w 2019 r. – 215).

Realizację wypłat dodatków energetycznych z uwzględnieniem zwrotów nienależnie pobranych świadczeń przedstawia tabela nr .

Tabela 12. Struktura wypłaconych dodatków energetycznych

Gospodarstwa domowe z uwzględnieniem ilości osób w gospodarstwie	2020 r.		2019 r.	
	Liczba dodatków	Kwota wypłaconych dodatków (zł)	Liczba dodatków	Kwota wypłaconych dodatków (zł)
Gospodarstwo prowadzone przez osobę samotną	1.047	11.633,92	1.086	12.340,02
Gospodarstwo składające się z 2 do 4 osób	630	9.716,10	676	10.673,63
Gospodarstwo składające się z co najmniej 5 osób	117	2.161,38	149	2.822,64
Ogółem	1.794	23.511,40	1.911	25.836,29

Jak wynika z powyższej tabeli w ogólnej strukturze kwoty wypłaconych dodatków energetycznych w 2020 roku najwyższy udział 49,48% stanowiły dodatki energetyczne dla gospodarstw domowych prowadzonych przez osobę samotną, zaś najniższy kształtujący się na poziomie 9,19% stanowiły dodatki energetyczne dla gospodarstw domowych składających się z co najmniej 5 osób. Ogółem ilość wypłaconych dodatków energetycznych w 2020 roku w stosunku do 2019 roku zmniejszyła się o 117, a kwota wypłat była niższa o 2.324,89 zł.

W oparciu o dane zawarte w tabeli można stwierdzić, że w 2020 roku w stosunku do 2019 roku spadek zarówno ilości, jak również kwoty wypłaconych dodatków energetycznych nastąpił w odniesieniu do gospodarstw domowych:

- prowadzonych przez osobę samotną - liczba dodatków zmniejszyła się o 39, a kwota zrealizowanych świadczeń o 706,10 zł,
- składających się z 2 do 4 osób - liczba dodatków zmniejszyła się o 46, a kwota wypłaconych świadczeń o 957,53 zł,
- składających się z co najmniej 5 osób - liczba dodatków zmniejszyła się o 32, a kwota wypłat o 661,26 zł.

Zasadniczymi czynnikami oddziałującymi na powstanie takiej sytuacji była mniejsza ilość wniosków o przyznanie dodatku energetycznego złożonych przez wnioskodawców samotnie gospodarujących, wnioskodawców których gospodarstwo domowe składało się z 2 do czterech osób, wnioskodawców których gospodarstwo domowe składało się z co najmniej 5 osób, jak również spadek miesięcznej wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od dnia 1 maja 2020 roku.

Dokonując porównania w ujęciu dynamicznym ilości wypłaconych dodatków energetycznych w 2020 roku w stosunku do 2019 roku można zauważyć, iż najwyższy spadek oscylujący na poziomie 21,48% wystąpił w gospodarstwach domowych składających się z co najmniej 5 osób. Natomiast najniższy spadek kształtujący się na poziomie 3,59% nastąpił w gospodarstwach prowadzonych przez osobę samotną, co może świadczyć o zainteresowaniu tym świadczeniem przez te gospodarstwa domowe, ze względu na trudniejszą sytuację finansową.

W 2020 roku ogółem wydano 414 decyzji administracyjnych, w tym:

- przyznające - 410 (w tym: 9 decyzji na wnioski złożone 31.12.2019 roku),
- wygaszające - 4 (utrata przez wnioskodawców statusu odbiorcy wrażliwego).

W 2020 roku na realizację tego zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał dotację w wysokości 23.981,63 zł, w tym 23.511,40 zł na wypłatę dodatków energetycznych i 470,23 zł na koszt obsługi związany z realizacją wypłat dodatków energetycznych. Dodatek energetyczny wypłacono w formie przelewu na kwotę 22.805,48 zł, gotówką w kasie MOPS na kwotę 705,92 zł.

IX. Świadczenia rodzinne i alimentacyjne.

1. Świadczenia rodzinne.

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 111) określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych.

Świadczenia rodzinne obejmują:

- zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły),
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie

Zasiłek rodzinny w okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. przysługiwał, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał kwoty **674 zł** na osobę w rodzinie lub odpowiednio **764 zł** gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym albo znacznym stopniem niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko 18. roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia albo 24. roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują, gdy przysługuje prawo do zasiłku rodzinnego. Świadczenia rodzinne przyznawane są na okres od 1 listopada do 31 października następnego roku.

W 2020 r. ze świadczeń rodzinnych korzystały **3497** rodziny, łącznie z rodzinami otrzymującymi zasiłek dla opiekuna (2019 r. – **4.033** rodziny).

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami wypłacany był dla **1191** rodzin (w roku 2019 – **1.565** rodzin).

Wysokości wypłacanych kwot zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego przedstawiają odpowiednio tabela nr 13 i tabela nr 14 .

Tabela 13. Kwoty zasiłków rodzinnych.

ZASIŁEK RODZINNY		
Okres obowiązywania	Wyszczególnienie	Kwota
od 01.01.2020 r.	na dziecko do ukończenia 5 roku życia	95 zł
	na dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	124 zł
	na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	135 zł

Ilość dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Ilość dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego.

Wyszczególnienie	2020	2019
Ogółem ilość dzieci, z tego:	2502	3.103
• do 5 roku życia	734	959
• od 5 do 18 roku życia	1591	1891
• od 18 do 24 roku życia	177	253

Tabela 15. Kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego i wysokość pozostałych świadczeń rodzinnych.

1.Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu :	Kwota	Okres pobierania
urodzenia dziecka	1.000 zł	jednorazowo
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400 zł	miesięcznie
samotnego wychowywania dziecka	193 zł	na dziecko, nie więcej niż 386 zł na wszystkie dzieci
	273 zł	na dziecko niepełnosprawne, nie więcej niż 546 zł na wszystkie dzieci
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	95 zł	na trzecie i następne dziecko
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	100 zł	miesięcznie na dziecko do 5 lat
	110 zł	miesięcznie na dziecko od 5 do 24 lat
rozpoczęcia roku szkolnego	100 zł	jednorazowo (wypłacany w miesiącu wrześniu)
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:		miesięcznie; pobierany przez 10 miesięcy (wrzesień-czerwiec)
- zamieszkanie	113 zł	
- dojazd	69 zł	
2.Zasiłek pielęgnacyjny	215,84 zł	miesięcznie
3.Swiadczenie pielęgnacyjne	1.830 zł	miesięcznie
4.Specjalny zasiłek opiekuńczy	620 zł	miesięcznie
5.Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1.000 zł	jednorazowo
6. Świadczenie rodzicielskie	1.000 zł	miesięcznie

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny w roku 2020 przysługiwał w wysokości **215,84 zł** miesięcznie i nie jest zależny od kryterium dochodowego. Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego przysługuje na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie zostało wydane na czas określony; wówczas przysługuje do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego, jak również osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie. W roku 2020 zasiłki pielęgnacyjne wypłacane były dla **2.127 osób** (w roku 2019 – 2.199 osób).

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje: 1. matce albo ojcu, 2. opiekunowi faktycznemu dziecka, 3. innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z podjęcia pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje również osobie innej niż spokrewniona w pierwszym stopniu, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, w przypadku, gdy łącznie spełnione są następujące warunki :

- a) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletnimi lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- b) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- c) nie ma osób wymienionych wyżej lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne nie jest zależne od kryterium dochodowego. W roku 2020 wypłacane było dla **355 osób** uprawnionych (w roku 2019 - 297 osób uprawnionych).

W roku 2020 świadczenie pielęgnacyjne przysługiwało w wysokości **1.830 zł** miesięcznie.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli: nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki nie przekracza kwoty **764 zł** na osobę. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości wynosi **620 zł** miesięcznie.

W roku 2020 specjalny zasiłek opiekuńczy pobierało **62 osoby** uprawnione (w roku 2019 – 81 osób uprawnionych).

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługiwała w 2020 r. matce, ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 1.922 zł. Wniosek o wypłatę zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Jednorazowa zapomoga przysługiwała, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży i co najmniej jeden raz w każdym trymestrze ciąży. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje w wysokości 1.000 zł. W roku 2020 jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka wypłacona była dla 327 rodzin na 331 dzieci (w roku 2019 – dla 416 rodzin na 431 dzieci).

Świadczenie rodzicielskie

Wysokość świadczenia rodzicielskiego wynosi 1.000 zł miesięcznie. Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które po urodzeniu dziecka nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego. Gdy jeden rodzic otrzymuje zasiłek macierzyński, drugiemu rodzicowi nie przysługuje prawo do świadczenia rodzicielskiego. Świadczenie wypłacane jest niezależnie od dochodu rodziny i przyznawane jest na okres 52 tygodni w przypadku urodzenia bądź przyjęcia na wychowanie jednego dziecka, przez 65 tygodni w przypadku dwójki dzieci, 67 tygodni – trójki dzieci, 69 tygodni – czwórki dzieci, a przy piątce i więcej dzieci – 71 tygodni.

W tym samym czasie przysługuje tylko jedno świadczenie rodzicielskie bez względu na liczbę wychowywanych dzieci.

Uprawnionymi do pobierania tego świadczenia są między innymi osoby niepracujące, uczniowie i studenci, rolnicy, osoby, które przed urodzeniem dziecka wykonywały pracę na podstawie umów cywilnoprawnych (umowa zlecenie, umowa o dzieło).

Świadczenie rodzicielskie przysługuje ojcu dziecka w przypadku skrócenia na wniosek matki dziecka okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego, zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego, po wykorzystaniu przez nią tego świadczenia, zasiłku lub uposażenia za okres co najmniej 14 tygodni od dnia urodzenia dziecka, a także w przypadku śmierci matki dziecka lub porzucenia dziecka przez matkę.

W roku 2020 świadczenie rodzicielskie otrzymywało 238 rodzin (w roku 2019 - 279 rodziny).

Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne

Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz zdrowotne przyznane są osobom, którym decyzją przyznano prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna. Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe nie są opłacane za osoby, które w dniu złożenia wniosku o przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna posiadają okres ubezpieczenia niezbędny do nabycia uprawnień emerytalnych odpowiednio 20 lat dla kobiety i 25 lat dla mężczyzny. Składka zdrowotna nie przysługiwała, jeśli osoba objęta była ubezpieczeniem z innego tytułu, np. z tytułu pracy zarobkowej małżonka. Kwota składek w roku 2020 na ubezpieczenia społeczne wyniosła 1.374.925 zł (w tym składka KRUS 1.155 zł), a na ubezpieczenia zdrowotne 306.611 zł.

Wydatki poniesione w 2020 r. na wypłatę świadczeń oraz ilość wypłaconych świadczeń w porównaniu do 2019 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Wydatki na świadczenia.

Wyszczególnienie	2020r.		2019 r.	
	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń
Zasiłki rodzinne	2.625.042	22.509	3.283.116	28.251
Dodatki do zasiłków rodzinnych ogółem , w tym z tytułu:	1.268.679	9.174	1.454.203	10.305
▪ urodzenia dziecka	107.000	107	106.000	106
▪ opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	125.560	325	208.029	532
▪ samotnego wychowywania dziecka	339.685	1.696	362.424	1.814
▪ kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	184.150	1.715	217.850	2.031
▪ rozpoczęcia roku szkolnego	126.500	1.265	147.000	1.470
▪ podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	17.824	192	14.259	155
▪ wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	367.960	3.874	398.641	4.197
Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłku wypłacane w ramach „złotówka za złotówkę” *	126.231	2.841	209.204	x
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami ogółem	4.019.952	34.524	4.946.523	38.556
Zasiłki pielęgnacyjne	4.924.400	22.820	4.490.478	23.720
Świadczenia pielęgnacyjne	6.699.713	3.739	4.919.245	3.130
Specjalny zasiłek opiekuńczy	336.884	546	427.479	691
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	331.000	331	431.000	431
Świadczenie rodzicielskie	1.498.198	1.633	1.667.405	1.804
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	1.374.925	3.283	1.105.756	2.729
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	306.611	2.374	246.611	1.947
Razem:	19.491.683	69.250	18.234.497	73.008

* Gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę 674zł lub 764zł w przypadku rodzin gdzie wychowywane jest dziecko niepełnosprawne, pomnożoną przez liczbę członków danej rodziny o kwotę nie wyższą niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalane prawo do tych świadczeń, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje w kwocie ustalonej w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny.

Z analizy powyższej tabeli wynika, że w stosunku do 2019 r. nastąpił wzrost wypłaconych kwot świadczeń o 6,9 % przy jednoczesnym spadku ilości wypłaconych świadczeń o 5,1 %. Kwota wzrostu wypłaconych świadczeń wynika ze zwiększenia w stosunku do roku 2020 zarówno ilości i kwoty wypłacanego świadczenia pielęgnacyjnego. Wypłacona wyższa o 36,2% kwota świadczenia pielęgnacyjnego wynika ze wzrostu kwoty świadczenia pielęgnacyjnego z 1.583 zł w roku 2019 do 1.830 zł w roku 2020. Ponadto Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Szczecinie przyjmując utrwaloną linię orzecznictwa sądowego w sprawie Wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2014 r. uznającego

zapis w zakresie daty powstania niepełnosprawności osoby, nad którą sprawowana jest opieka, za niezgodny z Konstytucją, uchylało decyzje odmawiające przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego organu I instancji i przyznawało prawo do tego świadczenia. Poprawienie stanu prawnego w tym zakresie należy wyłącznie do ustawodawcy, a organ realizujący ustawę o świadczeniach rodzinnych zgodnie z art.6 Kodeksu postępowania administracyjnego, zobowiązany jest do dosłownego realizowania art.17 ust.1b ustawy o świadczeniach rodzinnych jako nadal obowiązującego i aktualnego przepisu prawa. Ponadto Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 26 czerwca 2019 r. uznał, że art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych - w zakresie, w jakim stanowi, że świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy – jest niezgodny z art. 71 ust. 1 zdanie drugie w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji. Przepis ten utracił moc 9 stycznia 2020 r.

Łączna wartość wydatków na świadczenia rodzinne (łącznie z zasiłkami dla opiekuna oraz świadczeniem „za życiem”), po uwzględnieniu zwrotów bieżących nienależnie pobranych świadczeń w wysokości 99.594 zł, w 2020 r. wynosi 19.709.069 zł.

W sprawach świadczeń rodzinnych w roku 2020 wydano 3507 decyzji administracyjnych.

Ponadto wydano 247 zaświadczeń w różnych celach.

Większość wydanych zaświadczeń dotyczyła osób ubiegających się o świadczenia rodzinne za granicą, w tym 4 zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego wydawane w związku z Programem „Czyste Powietrze” 2.0. (Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.)

2. Pozostałe świadczenia.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji administracyjnej ustalającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1297). Zasiłek dla opiekuna nie jest zależny od kryterium dochodowego.

Przesłanką uzasadniającą przyznanie zasiłku dla opiekuna jest spełnienie warunków jakie uprawniały do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych, w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r.

Do przesłanek tych zalicza się między innymi:

- rezygnację lub niepodejmowanie zatrudnienia z uwagi na sprawowaną opieką nad osobą niepełnosprawną;
- legitymowanie się osoby niepełnosprawnej orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;
- brak uprawnień osoby sprawującej opiekę, między innymi do świadczeń emerytalno-rentowych.

Zasiłek dla opiekuna w roku 2020 przysługiwał w wysokości **620 zł** miesięcznie. Po 15.09.2014 r. prawo do zasiłku dla opiekuna może być ustalone na wniosek tylko tym osobom, które utraciły prawo do tego zasiłku (po 15.09.2014 r.) w związku z upływem daty ważności orzeczenia, a nowe orzeczenie o niepełnosprawności uprawnia do dalszego pobierania zasiłku dla opiekuna. W roku 2020 zasiłek dla opiekuna pobierało **47** osoby uprawnionych – 479 świadczeń - na kwotę ogółem **296.980 zł** (w roku 2019 – 64 osoby uprawnione – 671 świadczeń - na kwotę **415.520 zł**).

Mniejsza ilość wypłacanych zasiłków dla opiekuna wynika z faktu, iż świadczenie to dotyczy tylko osób, które nabyły do tego zasiłku prawo na podstawie wniosków złożonych do 14.09.2014 r. Wobec powyższego nie ma możliwości przyznania prawa do tego zasiłku nowym osobom. Osoby uprawnione z różnych powodów tracą prawo do tego świadczenia (śmierć osoby, nad którą sprawowana jest opieka, rezygnacja z pobierania tego świadczenia, podjęcie pracy, nabycie prawa do emerytury). W sprawach zasiłku dla opiekuna wydano **9** decyzji administracyjnych.

Świadczenie „za życiem”

Od 01.01.2017 r. z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości **4.000 zł**. Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód, na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329).

Wniosek składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Do wniosku musi być załączone zaświadczenie lekarskie lub wystawione przez położną potwierdzające, że matka dziecka pozostawała pod opieką lekarską nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu oraz zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie potwierdzające chorobę dziecka powinno być wystawione przez lekarza, z którym Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, albo lekarza, który jest zatrudniony lub wykonuje zawód w przychodni, z którą Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.

W roku 2020 zostały wypłacone **5** świadczenia na kwotę **20.000 zł** (w roku 2019 wypłacono **3** świadczeń na kwotę **12.000 zł**). W sprawach tego świadczenia wydano **5** decyzji administracyjnych.

Świadczenie wychowawcze

Świadczenie wychowawcze „Program Rodzina 500 plus” realizowany jest na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zmianami). Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym opiekę nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wypłacane jest w wysokości **500 zł** miesięcznie na każde dziecko do dnia ukończenia 18. roku życia. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, opiekunowi prawnemu dziecka albo dyrektorowi domu pomocy społecznej. W przypadku rodziców rozwiedzionych świadczenie otrzymuje ten rodzic, który faktycznie sprawuje opiekę nad dzieckiem.

Od lipca 2019 r. prawo do świadczenia wychowawczego przysługuje na wszystkie dzieci bez względu na dochód w rodzinie i ustalone jest do 31.05.2021r. Przyznanie przez

organ właściwy prawa do tego świadczenia nie wymaga wydania decyzji. Organ właściwy wydaje rozstrzygnięcia i przesyła wnioskodawcy informację o przyznaniu świadczenia wychowawczego na wskazany przez niego adres poczty elektronicznej. W każdej innej sytuacji np.: uchylenie decyzji, umorzenie postępowania - wydawane są decyzje administracyjne.

Świadczenie wychowawcze nie przysługuje gdy dziecko pozostaje w związku małżeńskim, zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej lub członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia wychowawczego, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej. Jeśli rodzic przebywa w innym państwie UE i złoży tam wniosek o świadczenia rodzinne, tamtejszy organ informuje o tym fakcie właściwego wojewodę w Polsce. Ten zaś przekazuje te informacje do właściwej gminy.

Jest to mechanizm, który od wejścia Polski do UE funkcjonuje w systemie świadczeń rodzinnych i eliminuje sytuacje jednoczesnego pobierania świadczeń w więcej niż jednym kraju.

W przypadku, gdy osoba uprawniona do świadczenia wychowawczego marnotrawi wypłacane świadczenia, organ właściwy może przekazywać je w całości lub w części w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług. W roku 2020 w tej formie wypłacano świadczenie dla jednej rodziny.

Poniższe zestawienie przedstawia informacje dotyczące wypłacanego świadczenia wychowawczego w latach 2019 i 2020.

Tabela 17. Świadczenie wychowawcze.

lp	Wyszczególnienie	2020	2019
1	Ilość rodzin pobierających świadczenie	7.475	7.139
2	Ilość dzieci uprawnionych do świadczenia	11.579	10.987
3	Ilość wypłaconych świadczeń wychowawczych w tym : w ramach koordynacji	132.851 7.989	94.738 2.243
4	Ilość wydanych decyzji Ilość wydanych rozstrzygnięć o przyznaniu świadczenia	304 782	836 7.396
5	Kwota wypłaconych świadczeń w tym : w ramach koordynacji	65.828.758,08zł 3.697.140zł	47.136.535,07zł 1.091.975zł
6	Wielkość zwrotów bieżących	7176,15zł	15.048,66zł
7	Koszty obsługi zadania	564.229,28zł	623.261,36zł

Jak wynika z powyższego zestawienia w roku 2020, nastąpił wzrost ilości dzieci uprawnionych do tego świadczenia o 5,4 % oraz wzrost kwoty wypłaconych świadczeń o 39,7 %. Powyższe wynika z realizacji świadczeń wychowawczych w roku 2020 bezdochodowo na wszystkie dzieci w rodzinie. Do 30.06.2019 r. świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko w rodzinie uzależnione było od kryterium dochodowego.

Ilość wydanych decyzji oraz rozstrzygnięć w sprawie świadczeń wychowawczych znacznie spadła w związku z brakiem wznowienia okresu świadczeniowego w roku 2020 –

okres świadczeniowy świadczeń wychowawczych rozpoczynał się od lipca 2019 roku do maja 2021 roku.

Rządowy program „Dobry start”

Świadczenie wypłacane jest na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”. Świadczenie wypłacane jest jednorazowo w wysokości 300 zł. Świadczenie przysługuje rodzicom, opiekunom faktycznym, opiekunom prawnym, rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych - raz w roku. Świadczenie przysługuje na dziecko w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia 20. roku życia lub 24. roku życia w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Świadczenie nie przysługuje jeżeli dziecko zostało umieszczone w domu pomocy społecznej, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym, zakładzie karnym, szkole wojskowej lub innej szkole, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie. Świadczenie nie przysługuje również na dziecko z tytułu rozpoczęcia rocznego przygotowania przedszkolnego.

Podstawowe informacje na temat realizacji powyższego świadczenia w roku 2020 w porównaniu do roku 2019 przedstawia tabela .

Tabela 18. Świadczenie „Dobry start”.

lp	Wyszczególnienie	2020	2019
1.	Ilość rodzin pobierających świadczenie	5.229	5.286
2	Ilość dzieci uprawnionych/wypłaconych świadczeń	7.101	7.148
3	Kwota wypłaconych świadczeń	2.129.850 zł	2.142.750zł
	w tym: zwroty bieżące	300 zł	1.050zł
4	Koszty obsługi zadania	71 090 zł	71.480,00zł
5	Ilość wydanych rozstrzygnięć	5.347	5.385

W kwocie wypłaconych świadczeń ogółem wypłaconych w roku 2020 jest 21 świadczeń w związku ze sprawowaniem opieki naprzemiennej nad dzieckiem tj. po 150 zł. (rok 2019 – 11 świadczeń).

W sprawach świadczenia „dobry start” w roku 2020 wydano 13 decyzji administracyjnych (rok 2019– 20 decyzji).

3. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego

Każde państwo członkowskie Unii Europejskiej przewiduje w swoim ustawodawstwie odpowiednią pomoc dla rodziny. Dzięki zasadom koordynacji rodzina otrzymuje pomoc bez względu na to, w jakim kraju UE przebywa, a w jakim pozostali członkowie rodziny. Należy jednak spełnić wymagania, jakie nakładają przepisy kraju, w którym osoba przebywająca jest zatrudniona.

Osoby, które mieszkają i wykonują pracę w danym państwie korzystają z ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego na podstawie wewnętrznych przepisów tego państwa.

Przepisy te regulują ich prawa i obowiązki w ramach systemu zabezpieczenia społecznego państwa, w którym mieszkają.

Kiedy osoby te wyjeżdżają za granicę, w celu wykonywania pracy zarobkowej lub zamieszkania, przepisy wewnętrzne nie wystarczają dla zapewnienia im takiej ochrony. Gwarancję ochrony można wówczas uzyskać dopiero dzięki aktom prawa międzynarodowego w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego to regulacje prawne, które uzupełniają prawo wewnętrzne danego państwa, chroniąc osoby wykonujące pracę za granicą przed utratą ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego. Regulacje te - poprzez zapewnienie harmonijnego współistnienia systemów zabezpieczenia społecznego poszczególnych państw - służą ochronie interesów osób przemieszczających się w celu podejmowania zatrudnienia i posiadających okresy zatrudnienia na terytorium różnych państw.

Przepisy o koordynacji są nadrzędne nad przepisami krajowymi. W Unii Europejskiej regulacje dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego zawarte zostały w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) i stosowane są bezpośrednio we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Islandii, Lichtensteinie i Norwegii) oraz w Szwajcarii.

Powyższe przepisy przewidują, iż w przypadku świadczeń wypłacanych przez więcej niż jedno państwo członkowskie w tym samym okresie i dla tych samych członków rodziny w pierwszej kolejności udzielane są prawa z tytułu zatrudnienia, a w następnej kolejności prawa uzyskane na podstawie emerytury i renty i dalej miejsca zamieszkania. Z koordynacji wyłączone są świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenie „dobry start” oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Jedynym organem właściwym do wydawania decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych i świadczeń wychowawczych realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego jest wojewoda.

W ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, na podstawie decyzji wydanych przez Wojewodę Zachodniopomorskiego w roku 2020, z kwoty ogółem wypłaconych świadczeń, wypłacono łącznie 3.942.320 zł, z tego :

• zasiłek rodzinny	-	11.765 zł
• dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka	-	0,0 zł
• dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	-	1.080 zł
• dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	-	600 zł
• dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	-	760 zł
• zasiłek pielęgnacyjny	-	40.327 zł
• świadczenie pielęgnacyjne	-	129.784 zł
• świadczenie rodzicielskie	-	60.864 zł
• świadczenie wychowawcze	-	3.697.140 zł

W roku 2020 nastąpił spadek wypłaconych świadczeń rodzinnych o 44.181 zł natomiast wzrost wypłaconych świadczeń wychowawczych o 2.605.165 zł w ramach koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego.

4. Fundusz alimentacyjny i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 880 z późniejszymi zmianami) łączy elementy funduszu alimentacyjnego sprzed 2004 roku oraz obowiązującego do września 2008 r. systemu zaliczek alimentacyjnych.

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego środkami finansowymi z budżetu państwa.

Warunki i tryb otrzymania świadczeń:

- bezskuteczna egzekucja alimentów przez co najmniej dwa miesiące,
- osoba uprawniona nie ma ukończonych 18 lat lub 25 lat, jeżeli uczy się w szkole lub szkole wyższej albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo,
- dochody rodziny nieprzekraczające 800 zł miesięcznie na osobę w rodzinie - do 30.09.2020 r. i 900 zł miesięcznie na osobę w rodzinie od 01.10.2020 r.
- świadczenia wypłacane są w kwocie zasądzonych alimentów, nie wyższej jednak niż 500 zł na osobę uprawnioną (dziecko), a od 01.10.2020 r. w przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę 900 zł o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W przypadku gdy ustalona w ten sposób wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej, jest niższa niż 100 zł, świadczenie nie przysługuje.
- świadczenia przyznawane są na okres od 1 października do 30 września następnego roku.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy poczynając od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego mają zarówno dzieci wychowywane przez samotnych rodziców, jak i dzieci z rodzin pełnych.

Za bezskuteczną uważa się egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych, albo postępowanie upadłościowe, w toku którego w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie otrzymano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:

- braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika, np. w przypadku braku umowy międzynarodowej pomiędzy Polską i państwem, w którym dłużnik zamieszkuje

- braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą

W sprawie funduszu alimentacyjnego wydano 512 decyzji administracyjnych.

W 2020 r. wypłacono 6.061 świadczeń alimentacyjnych na kwotę 2.463.771,05 zł. Po uwzględnieniu zwrotów nienależnie pobranych świadczeń w kwocie 11.207,39 zł, faktyczne wydatki wyniosły 2.452.563,66 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane były dla 413 rodzin na 606 osób uprawnionych (w roku 2019 - 488 rodzin na 726 osoby uprawnione).

Zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych określa ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika: 1) zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny; 2) informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił: 1) złożenia oświadczenia majątkowego, 2) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, 3) bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, odmówił przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych - organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie wydaje się wobec dłużnika alimentacyjnego, który przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów.

Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika składa wniosek do prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 1444 z późniejszymi zmianami) oraz po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wraz z odpisem tej decyzji.

Po otrzymaniu kolejnego wniosku o podjęcie działań dotyczących tego samego dłużnika alimentacyjnego organ właściwy dłużnika przeprowadza z dłużnikiem alimentacyjnym wywiad alimentacyjny oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

W przypadku gdy organ właściwy dłużnika ustali na podstawie wywiadu alimentacyjnego lub oświadczenia majątkowego, że sytuacja dłużnika nie uległa zmianie, lub w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwi przeprowadzenie tego wywiadu lub odmówi złożenia

oświadczenia majątkowego, organ właściwy dłużnika nie informuje właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego ani nie wszczyna postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy.

Od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. w dokumentacji MOPS figurowało 847 dłużników alimentacyjnych, dla których Prezydent Miasta Stargard był organem właściwym ze względu na miejsce ich zamieszkania.

Działania wobec dłużników alimentacyjnych w 2020 r.

- przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego - 31 osoby,
- liczba dłużników, którzy uniemożliwili przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego (w mocy pozostaje poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych) – 162 osoby,
- zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy - 20 osób,
- poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego - 14 osób,
- wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - 38 osób,
- wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (decyzje prawomocne) - 33 osób,
- wydanie decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – 14 osób,
- złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 KK - 36 osób,
- złożenie wniosku do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego -10 osób.

Sposób załatwienia spraw przez prokuraturę:

- odmowa wszczęcia dochodzenia w 29 przypadkach,
- umorzenie dochodzenia w 1 przypadku,
- informacja o wszczęciu postępowania w 1 przypadku,
- zawieszenie postępowania w 1 przypadku,
- brak informacji o sposobie załatwienia sprawy w 4 przypadkach.

Na dzień 31.12.2020 r. zadłużenie z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych na osoby uprawnione posiadało 1.059 dłużników alimentacyjnych (zamieszkujących na terenie miasta Stargard i poza miastem Stargard).

Stan należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosił 31.221.037,48 zł.

W 2020 r. dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę 511.029,34 zł z czego 40% tj. 204.411,73 zł stanowi dochód własny gminy a 60 %

tj. **306.617,61zł** dochód budżetu państwa oraz dokonali zwrotu odsetek ustawowych (stanowiących dochód budżetu państwa) na kwotę **440.520,49 zł**.

Łączna kwota zwrotu wynosi - **951.549,83 zł**.

W stosunku do roku 2019 nastąpił spadek zwróconych kwot o 5,4 % (łączna kwota zwrotu w roku 2019 – **1.006.336,91 zł** w tym odsetki – **486.855,20 zł**).

Ponadto dokonano zwrotu zadłużenia z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na łączną kwotę **82.897,23 zł**, z czego 50% stanowi dochód gminy.

Kwoty otrzymane z tytułu zwrotu należności przypadających od dłużnika alimentacyjnego zaliczane są w pierwszej kolejności na spłatę odsetek a następnie na spłatę należności głównej. W związku z powyższym odzyskane kwoty w większości stanowią dochód Skarbu Państwa.

Ponadto istnieje obowiązek zgłaszania dłużników alimentacyjnych (posiadających zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy) do wszystkich biur informacji gospodarczych, tj. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. w Warszawie, Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A. w Krakowie, Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A. we Wrocławiu, ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A. w Warszawie, Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A. w Kielcach, Bisnode Międzynarodowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A. w Warszawie.

Na dzień 31.12.2020r. zgłoszonych zostało **988** dłużników alimentacyjnych.

Egzekucję należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi komornik sądowy w oparciu o złożone przez organ właściwy wierzyciela wnioski o przyłączenie się do prowadzonego postępowania egzekucyjnego lub w oparciu o wnioski w sprawie wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

W okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. złożono **355** takich wniosków.

Zgodnie z art. 209 § 1 Kodeksu karnego, kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego, określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem lub inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. W związku z powyższym zapisem, na podstawie art. 209 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2020r., poz. 1444 z późniejszymi zmianami), w związku z art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks postępowania karnego (tj. Dz.U z 2020r. poz. 30 z późniejszymi zmianami), po przyznaniu świadczenia z funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną, w przypadku, gdy powstałe wskutek niepłacenia alimentów zaległości stanowią równowartość co najmniej 3 świadczeń, do prokuratury składane jest zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

W roku 2020 do prokuratury złożono **344** zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, w tym:

- w 20 przypadkach zostało wszczęte dochodzenie,
- w 272 przypadkach odmówiono wszczęcia dochodzenia,
- w 33 przypadkach umorzono dochodzenie,
- w 4 przypadkach zawieszono dochodzenie,
- w 3 przypadku przesłano akt oskarżenia do sądu.

W roku 2020 z Prokuratury Rejonowej w Stargardzie wpłynęło 38 informacji o sposobie załatwienia zawiadomień złożonych w 2019 roku z 57 pozostałych do załatwienia.

W roku 2020 wydatki na obsługę świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego, świadczenia „Za życiem” oraz programu „Dobry start” wyniosły 1.451.035,58 zł.

Kwota odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie wyniosła 233.163,48 zł (w tym odsetki 15.249,04 zł).

5. Terminy składania wniosków

Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego na nowy okres zasiłkowy/świadczeniowy są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lipca danego roku.

Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia „Dobry start” są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku do dnia 30 listopada danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną - od dnia 1 lipca danego roku do dnia 30 listopada danego roku. Wnioski złożone po tym terminie pozostawia się bez rozpatrzenia.

Prawo do świadczenia wychowawczego na nowy okres świadczeniowy są przyjmowane od dnia 1 kwietnia danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lutego danego roku.

X. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów.

Na podstawie uchwały nr XXIX/345/2013 r. Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie przyjęcia „Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy-Miasto Stargard Szczeciński” z późniejszymi zmianami Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie w zakresie przyjmowania wniosków i wydawania decyzji w sprawie stypendiów i zasiłków szkolnych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wnioski w sprawie stypendiów szkolnych dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych przyjmowano do dnia 15 września 2020 r. oraz dla uczniów kolegiów do dnia 15 października 2020 r. W szczególnych przypadkach wnioski są przyjmowane po upływie ustawowych terminów.

Stypendium szkolne przysługuje uczniowi, w którego rodzinie dochód na osobę nie przekracza kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej, tj. 528 zł. Wysokość stypendium szkolnego nie mogła być niższa miesięcznie niż 80 % i nie wyższa niż 200% kwoty zasiłku rodzinnego, o której mowa w art. 6 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych tj. 124 zł.

Stypendium szkolne wynosi odpowiednio:

- 165 % kwoty zasiłku rodzinnego, tj. 204,60 zł, jeżeli dochód nie przekracza 50 % kryterium dochodowego,

- 150 % kwoty zasiłku rodzinnego, tj. 186,00 zł, jeżeli dochód przekracza 50 % i nie przekraczał 70 % kryterium dochodowego,
- 135 % kwoty zasiłku rodzinnego, tj. 167,40 zł, jeżeli dochód przekracza 70 % kryterium dochodowego.

Dodatkowo za każdą okoliczność: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężką lub długotrwałą chorobę, wielodzietność, brak umiejętności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, rodzina niepełna lub zdarzenie losowe doliczane jest po 5 % kwoty zasiłku rodzinnego - 6,20 zł (124 zł x 5 %).

W okresie styczeń-czerwiec 2020 r. stypendia i zasiłki szkolne otrzymało 166 uczniów, w tym:

- ze szkół podstawowych - 124,
- ze szkół ponadpodstawowych - 42,

W okresie wrzesień – grudzień 2020 r. stypendia szkolne przyznano 123 uczniom, w tym:

- ze szkół podstawowych - 87,
- ze szkół ponadpodstawowych - 36.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. liczba uprawnionych do pobierania stypendium zmniejszyła się do 117 uczniów z powodu utraty uprawnień.

W 2020 r. wydano 104 decyzje w tym: 75 przyznających, 6 odmownych i 8 wstrzymujących pobieranie stypendium.

Zasiłków szkolnych nie wypłacono.

Łącznie na stypendia szkolne w okresie styczeń - grudzień 2020 r. wydano 135.261,17 zł w tym: środki z dotacji 108.208,94 zł + środki własne 27.052,23 zł, a środki niewykorzystane stanowiły kwotę 36.591,06 zł.

DYREKTOR

Małgorzata Olejnik

Spis tabel:

Tabela 1. Analiza porównawcza 2020/2019.....	9
Tabela 2. Struktura wydatków budżetowych na realizację zadań w 2020 r.	11
Tabela 3. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze.....	13
Tabela 4. Typy rodzin objętych pomocą społeczną.....	14
Tabela 5. Struktura wydatków – zadania własne i zlecone.	15
Tabela 6. Pomoc rzeczowa i finansowa w ramach Programu.	32
Tabela 7. Potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej na 2021 r.	39
Tabela 8. Cel szczegółowy 1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej.	41
Tabela 9. Cel szczegółowy 2. Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych. ..	44
Tabela 10. Cel szczegółowy 3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.	48
Tabela 11. Struktura wypłaconych dodatków mieszkaniowych.....	52
Tabela 12. Struktura wypłaconych dodatków energetycznych.....	55
Tabela 13. Kwoty zasiłków rodzinnych.	57
Tabela 14. Ilość dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego.	57
Tabela 15. Kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego i wysokość pozostałych świadczeń rodzinnych.	57
Tabela 16. Wydatki na świadczenia.	60
Tabela 17. Świadczenie wychowawcze.	63
Tabela 18. Świadczenie „Dobry start”.....	64

Spis wykresów:

Wykres 1. Wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego przyjęte w latach 2018-2019.....	52
--	----

UZASADNIENIE

Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez gminny ośrodek pomocy społecznej, którego kierownik, zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Jednocześnie w myśl art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do dnia 31 marca każdego roku wójt (burmistrz, prezydent miasta) przedkłada radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją tych zadań.

Biorąc pod uwagę, iż podmiotem wyznaczonym, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do realizacji przedmiotowych zadań jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie, sprawozdanie z jego działalności obejmuje także sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją tych zadań.

W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej swoje cele i zadania realizował zgodnie ze statutem oraz przepisami prawa, co wyraża załączone do uchwały sprawozdanie i w związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały uważam za zasadne.

Z up. PREZYDENTA MIASTA

Z-ca PREZYDENTA MIASTA